

KOLME SEIKKAILIJAA

(S. H.)

N:o 42

MAILTA JA MERILTÄ

25 p:ää

SEIKKAILUJA · KERTOMUKSIA · KUVAUKSIA NUORISOLLE

✻ ✻ ✻ Toimittanut TEUVO PAKKALA ✻ ✻ ✻

Kustannusosakeyhtiö Otava · Helsingissä

MAILTA JA MERILTÄ 42

KOLME SEIKKAILIJAA

KIRJOITTANUT

WALTER CHRISTMAS

ENSIMÄINEN LUKU.

Kolmikko.

Parikymmentä vuotta sitten ei Kolmikulma ollut aivan yhtä epä-mukava kuin nyt. Raitiorata kulki suoraan torin poikki Rantatielle, ja sen lisäksi siellä luonnollisesti vieri työvaunuja ja hienoja ajopelejä. Mutta kolmikulmaisen torin poikki pääsi kuitenkin ilman erikoista vaa-raa, ja sen varrella asuvat ihmiset saattoivat myöskin toivoa itselleen hieman yörauhaa; silloin ei heidän vielä tarvinnut pelätä, että koko vuoro-kauden kestävä jyrynä veisi heiltä järjen, jos heillä sellaista oli.

Tässä kaupungin ulkolaidassa, jonka suuret aukeamat ulottuivat kauas huvilapuutarhoihin asti, oli varsin maalaista. Mutta nykyisin tus-kin kukaan enää sitä muistaa. Nyt siellä on melu ja jyry ylimmillään, autot mylvivät ja tehtaiden pillit viheltävät. Kaikki tämä melu kar-koittaa ihmisten mielestä vanhat muistot; ja siksi ei juuri kenenkään mieleen juolahda, että siellä, missä sähkölaitos nyt nostaa keltaiset, ikä-vät muurinsa ja savuavat piippunsa ilmoille, ennen kohosivat pienet huvilat korkeiden orapihlaja-aitausten suojasta.

Mutta se saattaa olla samantekevä, sillä huvilat eivät olleet juuri kat-selemisen arvoisia; ne näet olivat vanhoja ja rumia. Syy miksi niitä tässä mainitaan on se, että kertomuksemme alkaa erästä sellaisesta.

»Viitalaksi» nimitettiin pientä, keltapäättyistä taloa, jonka pohja-

kerroksessa asui vaatekaupustelija Gummertsen, ullakkokerroksessa omistajat, kaksi Sachs-veljestä. Muita eläviä olentoja ei »Viitalassa» ollut, Gummertsenin kahlekoiraa ja kyyhkysparvea lukuunottamatta.

Pohjakerroksen vuokralaisesta ei tässä ole sanottava juuri muuta kuin että hän oli pieni, pitkänokkainen mies, joka kesät talvet piti päässään karvaista patalakkaa. Näytti kuin tukka Gummertsenin päässä olisi kasvanut alaspäin ja muodostunut parraksi; paljaalla päälle ei ollut haitentakaan, siksi patalakin tuli täyttää tukan puute, oli vilu tahi vari. Gummertsenia ei ympäristössä katseltu oikein suopein silmin, väitettiin näet, että hän oli enemmän koronkiskuri ja tonttihuijari kuin vaatekauppias. Ja se oli hyvin luultavaa, sillä niillä vaaterepaleilla, joita hänen puodissaan oli, ei tehdä sellaisia kauppoja, joilla mies maksaisi vuokransa, ja se suoritettiin kyllä täsmällisesti.

Sachs-veljekset asuivat talon korkean, punaisen tiilikaton alla, jossa olivat eläneet siitä lähtien, kun he kymmenisen vuotta sitten tulivat Kööpenhaminaan Aalborgista, synnyinpaikaltaan. Vanhemmat olivat kuolleet, Marie-täti, joka omisti talon, piti huolta pojista, pani heidät kouluun, tekipä heidät vielä ainoiksi perillisikseenkin. Ja vuosi sen jälkeen kuin Harald Sachs oli suorittanut ylioppilastutkinnon, tulivat he »Viitalan» omistajiksi ja saivat vuotuiset kolmentuhannen markan tulot, sillä ainoalla ehdolla, että pitivät Marie-tädin haudan asianomaisessa kunnossa.

Veljeksillä olisi kyllä ollut varaa pitää hallussaan koko talokin, mutta he asuivat kernaammin pienessä ullakkokerroksessa, eikä se ihme ollutkaan. Sillä aina siitä lähtien, kun Sven ja Harald olivat kaksi-kolme-toistavuotiaina poikasina tulleet vanhan tädin taloon, olivat he asuneet sen yläkerrassa. Ullakolla oli aivan ominainen muotonsa: kummasakin päädyssä kaksi suurta huonetta, ja niistä tehtiin pojille makuu- ja seurusteluhuoneet. Keskellä oli suuri ullakko, ja siitä valmistettiin yhteinen työhuone, ruokasali ja leikkihuone.

Ullakkohuone oli teltan muotoinen, sillä seinät kohosivat kaltevina katonharjaa kohti; molemmin puolin oli isot ikkunat. Pojat nimittivät sitä »wigwamikseen». Sen lattialla oli matto, ja kalteva puupaneli oli melkein kokonaan kirjavien liinojen, jousien ja nuolien, suksien, naulojen, kiväärien ja vanhojen aseiden peitossa, jommoisia he olivat keksineet vaatekaupustelijalta tahi ostaneet huutokaupoista. Talon molemmat uuninpiiput ynnä seinä erottivat wigwamin päätyhuoneista. Toisen uuninpiipun edessä oli pieni takka pesupenkkeineen, keittiöpöytineen, ja seinällä olevilla hyllyillä oli kaikenlaisia keittiöastioita. Ullakkohuoneen vastakkaisessa päässä oli avoin takka, joka oli muurattu toista uuninpiippua vasten. Takan molemmilla puolilla kohosi kaksi korkeaa kirjahyllyä. Kamiinin edessä oli puoliympyrässä neljä honkarimoista kyhättä nojatuolia, joissa oli irtonaiset purjekankaiset selkänojat, sammlaiset, joita käytetään Atlantin laivoissa.

Nämä tuolit ynnä suurimman osan muuta wigwamin sisustusta oli valmistanut Harald, sillä hän oli hyvin kätevä. Taitava urheilija hän

myöskin oli, kun Sven taas oli hiljainen lukumies. Ja kun veljesten oli ylioppilastutkinnon jälkeen valittava elämänuransa, päätti Harald ruveta insinööriksi ja Sven lääkäriksi, sellaisiahan tarvitaan kaikkialla. Varhaisimmasta poikaiästään heissä molemmissa oli kytenyt matkahalu, mutta heille oli käynyt kuten monelle muulle: kytee kyttemistään, mutta lopuksi kaikki sammuu.

— — —
Oli lokakuun-ilta. Likaisenharmaa, sateinen taivas kattoi kaupungin ja painosti ihmisten mieliä. Lehdet riippuivat jo keltaisina, puolikuivettuneina ja huojuvina varsissaan, pölypyörteet lentelivät pitkin teitä ja tunkeutuivat huoneisiin — oli ilma, jolloin herää halu lähteä etelään, missä päivä paistaa lämpimästi ja taivas on sininen.

Sven Sachs istui työpöytänsä ääressä wigwamissaan. Hän katseli kelastunutta ruohoa, huokasi hieman ja ryhtyi sen jälkeen taas työhönsä — hän näet paraikaa nylki pitkää, hoikkaa, ruskeaa kärppää, jonka Harald edellisenä päivänä oli ampunut katonharjalta.

Sven täytti hyvin kernaasti eläimiä, joita wigwam oli täynnä. Ylhäällä ullakon kattopalkkien alla riippui kymmenittäin lokkeja, hanhia, kaikenlaisia kahlaajia ja vesilintuja; kaappien hyllyillä oli kissoja, oravia, portimoja ja muita pikku imettäväisiä. Kätevä ja tottunut hän oli, niin että työ sujui hyvin. — Mutta pian tuli niin pimeä, että täytyi sytyttää lamput. Silloin Sven veti ikkunaverhot eteen ja alkoi laittaa päivällistä. Veljekset näet valmistivat vuoroviikoin päivällisen ja illallisen; ainoastaan aamiaisen valmisti muuan vanha nainen, joka myöskin siivosi huoneet.

Sven teki tulen takkaan ja pani kattilan tulelle. Sitten hän toi ruokakaapin pohjalta pari kourallista perunoita ja kuori ne. Saapa nähdä, tuoko Harald-veli mitään kalaretkeltään; silloinhan heillä on valmis eturuoka. Toinen oli jo kaapissa — se oli kylmä vasikanpaisti. Sven nosti nojatuolin takan eteen ja veden kiehuessa rupesi tutkistelevaan suurta, paksua kirjaa, jossa tehtiin selkoa trooppillisen ilmaston kasvimaailmasta.

Hauskaa oli omituisessa, telttanmuotoisessa huoneessa. Riippulampun punainen varjo valoi lämmintä, hillittyä hohdettaan, tuli loimusi niin kotoisesti takassa, kattila porisi, ja katonrajalta kuului kyyhkysten iltakuherrus.

Juuri kun Sven mielikuvituksessaan purjehti Jang-tse-kiangia kiinalaisessa aluksessa tummansinisen taivaan alla, ohi teräväkattoisten kylien ja talojen, halki suurten metsien, kuului kadun puolelta äkkiä ovikellon soitto. Sven pani kirjan pois ja huokasi. Kukahan siellä mahtoi olla tulossa? — Haraldhan avasi itse oven. Mutta silloin Sven kuuli, että Gummertsen oli mennyt avaamaan; ullakkoportaot valittivat surkeasti raskaiden askelten painosta. Hetkisen kuluttua ovi aukeni ja kirkas, voimakas ääni kysyi:

»Täälläkö ovat wigwamin mohikaanit?»

»Kas vaan, Ras!» Sven nousi tuolista. »Sinäkö se olet? Luulimme kaikki sinun hukkuneen. — Terve tuloa jälleen, rakas, vanha Ras.»

Riemusta säteillen Sven veti pitkän, rotevan, merimiestakissa ja merimieshatussa olevan nuorukaisen keskelle huonetta voidakseen katsella häntä riippulampun valossa.

»Niin, toisen kerran hait jo jäivät ilman herkkupalaa», nauroi tulkas. Sitten hän heitti merimiehenhatun pöydälle ja ravisti päätään mielihyvystä. »Miten hyvä teillä onkaan täällä, maakamaralla! — Mutta missä Harald on?»

Vastaukseksi tähän kysymykseen iskettiin kadunpuoleinen ovi kiinni, ja joku juoksi ylös portaita. Harald tuli sisälle kalasaappaissa ja keltaisessa sadetakissa. Kangaskotelossa hän kantoi kokoonpantavaa ongenvapaa, ja selässä riippui raskas laukku.

»Hyvää iltaa, toveril!»

»Kas vaan, Ras! — No Luoja kiitos että — —»

»Että en ole hukkunut. Niin, minä se kyllä olen enkä haamuni.» Ja sitten kaikki kolme nauroivat jälleennäkemisen ilosta.

»Tässä on ruokaa Sven-kokille», sanoi Harald ottaen äkkiä hauen laukustaan. »Viisi ja puoli naulaa. — Mikä onni, että saamme tarjota perämiehellemme oikean päivällisen.»

»Suurenmoista», vastasi Ras. »Nyt minä voin laittaa kalan valmiiksi. Sven kattaa pöydän, ja sinä muutat vaatteet. Sitten syödessämme saatte kuulla seikkailuni. Minulla on kauhean nälkä.»

Sen jälkeen hän riisuutui paita-ihasilleen, laski hauen pesupöydälle, alkoi sitä suomustaa ja puhkaista. Sven etsi jo piparjuurta ruokakaapista ja alkoi sitä hienontaa riiviraudalla. Harald katosi makuuhuoneeseen.

— — —

Ras — hänen oikea nimensä oli Rasmus Jeppesen — oli veljesten paras ystävä kouluajoilta. Mutta hän edistyi hitaasti, jonka vuoksi isänsä lähetti hänet merille. Nyt hän oli purjehtinut sekä merimiehenä että perämiehenä, tuli ainoastaan harvoin kotiin, kunnes lopullisesti kokonaan hävisi. Alus, jolla hän oli purjehtinut — puolimätä saksalainen parkkilaiva —, oli upponut jossakin Etelä-Amerikan itärannalla, ja kaikki luulivat Rasmuksen menneen sen mukana. Mutta nyt hän joka tapauksessa suomusti haukea Kööpenhaminassa, Kolmikulman varrella olevassa pienessä talossa.

Pienen pöydän ääressä wigwamissa syötiin iloiset päivälliset. Rasmus Jeppesen kertoi haaksirikosta — se ei ollut erittäin romanttista, sillä vanha parkkilaiva oli muutta mutkitta mädännyt rikki, miehistö oli mennyt pelastusveneeseen, ja seuraavana päivänä heidät korjasi englantilainen purjealus, joka oli matkalla Kap Hornin ympäri San Franciscoon. Ja kun tämä matka kesti viisi kuukautta, ei ollut kumma, että kertomus nuoren merimiehen hukkumisesta saapui Kööpenhaminaan samaan aikaan kuin hän itsekin, sillä hän oli matkustanut kotiin suoraan ensimmäisestä satamasta, johon oli tullut.

»Niin, tässä minä nyt olen, ja toivon ainoastaan, että saisin olla rauhassa puolen vuotta maakamaralla», lopetti Ras. »Olen kyllästynyt suolaveteen kuin leipurinsäili jauhoon.»

Sven istui selkäkenossa tuolillaan ja pyyhki otsalta vaaleita hiuskiehkuroitaan, uneksivin silmin katsellen kaltevien seinien lukuisia intiaaniaseita ja muita koristuksia.

»Kunpa me molemmat saisimme vaihtaa paikkaa, Ras. Miten hartaasti haluunkaan saada nähdä jotakin maailmasta. Minun täytyy aina vain tyytyä lukemaan siitä.»

»Tosiaankin», vakuutti Harald. Hän katsoi ystäväänsä ruskeilla, tarmokkailla silmillään ja kierteli sormiensa välissä pieniä tummia viiksiä. »Tällainen ilmasto ja tällainen ikävä maa. Täällä meidän täytyy ensiksi ajaa raitiovaunussa ja sitten rautatiellä ja istua tuntikausia veneessä vetääksemme viisinaulaisen hauen. Ja kuitenkin tiedämme, että on paikkoja, missä päivä paistaa vuoden umpeensa, missä saa kaloja mielin määrin; ja entä hauskat metsästysretket ja oikeat intiaanit. — Ajatelkaapa että näkisi elävän intiaanin soutavan kanootissa aarniometsän virrassa —»

»Hiljaa, hiljaa», keskeytti Sven. »En jaksa kuulla puhuttavan mistään niin suloisesta. — Huomenna minun täytyy leikata ruumista sairaalassa. Kuusi tuntia sitä on leikeltävä, se on kauheata. Luin juuri sinun saapuessasi erästä Jang-tse-kiangille tehdystä retkestä. — Mutta mitä vinnistelet, Ras?»

Rasmus Jeppesen istui kädet takintaskuissa. Toisessa suupielessä riippuva piippunsa oli melkein pudota lattialle, niin hän nauroi.

»Te olette oikeita nahjuksia, ja minä nauran — suokaa anteeksi — juuri teille.» Hän nousi ja kolisteli piippunsaäänänsä takkaa vasten. »Ymmärrän kyllä, että harmittaa, kun tekisi mieli jotakin, mutta ei saa. Mutta te — tähän voitte saada kaikkea mitä uneksitte, milloin hyvänsä, kun vain viitsitte ojentaa kätenne sitä ottaaksenne.»

»Lorujat!» huudahti Harald. »Minun täytyy harjoittaa opintojani. Kahden vuoden kuluttua suoritan insinöörintutkinnon.»

»Niin, ja puolentoista vuoden perästä minulla on ensimmäinen tutkintoni», lisäsi Sven.

»Ottakaa vuoden loma ja matkustakaa», ehdotti Rasmus. »Sitten, kotiin tultuanne, saatatte alkaa uusin voimin.»

»Entä rahat? — Tulee huikean kalliiksi matkustaa troopillisiin seutuihin, ja sinne me haluamme, eikö totta, Harald?»

»Se on selvä. — Lämpöä, auringonpaistetta, kukkia, intiaaneja, se on meidän tunnussanamme.»

Ras seisoi hetkisen hiljaa, täytti taas piippunsa, silitti ruskeaa täysipartaansa, ja istuutui hajareisin tuolille. »Kuulkaapa nyt, kun pidän teille esitelmän, te 'norssit', ja sitten voitte tehdä mitä tahdotte.

Näettekös — matkustaminen ja matkustaminen ovat kaksi aivan eri asiaa. Useimmat teikäläisistä matkustavat turisteina, tuhlaavat paljon rahaa eivätkä elä mitään mainitsemisen arvoista. He saattaisivat yhtä hyvin istua kotona ja lukea sitä jostakin kirjasta.

Mutta onⁿⁱmyöskin toinen matkustamistapa, ja se juuri on oikea. Mat-

kustettaessa on ansaittava rahaa. Kulut on pantava menemään tasan, ja kotiin palattaessakin pitää olla jotakin jäljellä.»

»Sehän kuulostaa erinomaiselta», tuumi Harald. »Mutta en kai saata ansaita rahaa insinöörinä, ennenkuin olen tullut siksi?»

»Antakaahan kun puhun. — Tunnen papin, joka matkusti maan ympäri ja sai matkan maksetuksi myymällä postimerkkejä; ja tunnen myöskin talonomistajan, joka ansaitsi matkarahat ja 30,000 markkaa lisää, sen vuoksi että tunsii Kiinan posliinin ja muuta jonninjoutavaa. — Hän osti niitä matkalla ja möi koko kaman Lontooseen. Mitä te osaatte?»

»Ampua ja kalastaa», selitti Harald, »se on minun erikoisalani».

»Ja minä osaan täyttää eläimiä, koota kasveja ja muuta sellaista», vastasi Sven.

Rasmus Jeppesen imi miettiväisenä piippuaan.

»Tapasin kerran pari portugalilaista Bahiassa. Palattuaan Etelä-Amerikan sisäosaan tekemältään retkeltä toivat he mukanaan linnunnahkoja ja sulkia — sellaisia, joita käytetään naistenhattujen pukemiseen. Heillä oli viisi laatikollista, ja kukin niistä oli 10,000 frangin arvoinen, niin he vakuuttivat. — He olivat ampuneet linnut pitkien jokien varsilta.»

»Sellainen sopisi varmasti minulle.» Harald painoi kyynänpäänsä pöytää vasten ja loi katseensa Rasiin. »Ja Sven saattaisi valmistaa nahkoja — hän on hyvin näppärä.»

»Ja sitten te voisitte koota kämmekköjä, ostaa intiaaniaseita, kenties löytää kultasiruja, sellaisella on moni kerännyt miljoonia —»

»Entä rahat, mistä saamme rahoja?»

»Myykää tämä vanha talorähjä Gummertsenille, hän antaa siitä kyllä 25,000 markkaa — tahi ottakaa kiinnitys. Saatte sillä kyllä 15,000.»

»Riittääkö se kolmelle — tarkoitan varustuksiin ja matkaan?» kysyi Sven.

»Kolmelle? — Teitähän on vain kaksi», sanoi Rasmus.

»Joutavia, Ras. — Meitä on kolme, taikka ei yhtään», vakuutti Harald. — Sitten hän meni ikkunan ääreen ja avasi verhot. »Tuleppa tänne, Sven, ja katso.»

Ei ollut paljoa katsomista; sadekuuro kulki yli aukeaman vihmoen vettä ikkunoihin, lyhdyt lepattivat himmeinä. Tuuli repi puiston vanhoja saksanheipensaita, ja Gummertsenin kahlekoira ulvoi vimmatusti.

»Tässähän on kauhean pitkän talven alku — se kestää seitsemän kuukautta tahi kauemminkin.» Harald veti verhot ikkunan eteen ja meni keskelle wigwamia. »Jos sinä, Sven, haluat, niin en minäkään pelkää trooppillisia maita. — Toisin sanoen, jos Ras tulee mukaan.»

»Minä olen samaa mieltä», vakuutti Sven. »Rahat me kyllä hankimme. Mutta mitä Ras sanoo?»

»Ylen kernaasti, sen kai ymmärrätte. Mutta minulla on ainoastaan 41 sterlinkipuntaa, se minkä laivanisännistö on minulle velkaa, se on noin 1,000 markkaa. —»

»Loruja, Ras.» Harald laski kätensä ystävänsä leveille hartioille. »Sinä olet tosiaankin suuremmarvoinen kuin kaikki rahat, mitä voimme

hankkia. Nyt varustamme retkikunnan, me kaikki kolme. Jos ansaitsemme rahaa, niin ja'amme sen keskenämme; jollemme ansaitse mitään — no niin, Svenillä ja minulla on aina 3,000 vuodessa, niin että vaivastaloon emme missään tapauksessa joudu, ja sinä voit ottaa pestin, eikö totta?»

»Oletko yhtä mieltä, Ras?» kysyi Sven, ja hänen silmänsä loistivat. »Tässä kämmen!»

»Tuohon kouraan!» Harald ojensi suuren, päivettyneen kätensä. Ja sitten Rasmuksen suuri, karvainen koura liittyi heidän käsiinsä.

»Kissa viekoon. Siitä tulee suurenmoista — minä suostun, ja ihmepä olisi, jollemme me kaikki kolme selvittäisi asiaa ja tulisi kotiin taskut täynnä rahoja.»

»Niin, varsin mahdollista», tuumi Harald.

Hetkisen kuluttua kaikki kolme ystävästä istuivat pöydän ääressä, karttakirja edessään ja vierellään joukko paksuja matkakuvauksia. Oli otettava selko siitä, mistä voisi parhaiten löytää kauniita lintuja ja koota harvinaisia kämmeikköjä ja miten mukavimmin ja halvimmalla pääsisi paikalle.

Yö oli jo kulunut pitkälle, kun Rasmus Jeppesen läksi wigwamista. Matkan ääriviivat olivat piirretyt, nyt oli vain määrättävä yksityiskohdat ja tehtävä valmistuksia. Oli hankittava aseita sekä sopiva alus, jolla troopillisissa joissa saattaisi kulkea. Se jäi Rasmus Jeppesenin tehtäväksi. Svenin tuli tutustua kämmeikköjen hoitoon ja ottaa selko, mistä lajeista markkinoilla maksetaan parhaiten; Haraldin tehtäväksi jäi perehtyä naistenhattuteollisuuteen.

Mutta Tanska ei ollut sovelias tällaisten tutkimusten harjoittamiselle. Kämmeikköjä tunnettiin verrattain vähän, ja naistenhatussa taas käytettiin enemmän lokin- ja kukontöyhtöjä kuin troopillisten maiden lintuja.

Ei, Englanti oli oikea paikka. Ja kun Marie-tädin vanha talo oli saatu kiinnitettyksi 16,000 markasta, läksi seikkailuhaluinen kolmikko Lontoon, jossa tapaamme heidät ensi luvussa.

TOINEN LUKU.

Paratiisi.

Kolmikko oli ollut kolme päivää Lontoon melussa. Svenin ja Haraldin silmät olivat aivan väsyneet, aivot tylsistyneet kaikista niistä uusista vaikutelmista, jotka lamauttavat ja panevat pyörälle sen, joka ensi kerran näkee Lontoon hälinää.

Rasin opastamina he olivat tehneet kiertomatkoja ympäri kaupungin ja palanneet joka ilta ylen uupuneina pieneen hotelliinsa. Mutta kolmea

päivää enempää heillä ei ollut varoja uhrata Lontoon tutkimiseen, olihan välttämätöntä, että he ennen kaikkea varustautuisivat suurelle retkelleen. Kullakin oli oma tehtävänsä, aika oli käytettävä tarkoin, sillä kahden viikon kuluttua höyrylaiva läksi Etelä-Amerikan itärannalle; juuri tähän maan ääreen kolme ystävystämme olivat päättäneet matkustaa.

Waterloo-sillalta Twickenhamiin on runsas tunnin laivamatka, siitä on vielä »Paratiisiin» runsas kahdenkymmenen minuutin matka. Mutta Sven Sachs ei arkaillut lähteä liikkeelle aikaisin, jonka vuoksi hän oli tässä merkillisessä paikassa jo yhdeksän ajoissa.

»Paratiisi» oli kolmen savua tupruttavan vältävän tehtaan välissä, sitä ympäröi korkea mustaksi tervattu väkälanka-aita. Sisäpuolella kohosi sirkuksenmuotoinen, pyöreä puurakennus, jossa oli valtava katto. Nurkissa, aitauksen sisällä, oli pieniä ulkorakennuksia ja vajoja, oikeita laatikkovuoria, suuria turve- ja kivihiilikasoja kohosi kaikkialla, ja kaiken keskellä työskenteli parikymmentä miestä hoitaen pieniä ratavaunuja, jotka vierivät sinne tänne ja katosivat ympyriäiseen rakennukseen. Tällainen oli »Paratiisin» ulkomuoto, eikä kukaan olisi luullut, että tässä oli maailman kuuluisin kämmekkälava.

Sven katseli ympärilleen, mutta kun kukaan ei kiinnittänyt häneen huomiota, meni hän erään matalan ulkorakennuksen ovelle, naputti ja astui sisään.

Hän seisoi nyt suuressa, matalassa huoneessa, joka oli nähtävästi konttorihuone. Sen keskellä oleva pöytä oli täynnä merkillisiä esineitä. Pöydän toisessa päässä seisoj pienen, parraton mies, joka puhui ääneen ja teki kaikenlaisia eleitä, ja aivan hänen vieressään istui nainen kumarassa ja nyyhkytti ääneensä. Erään ikkunan ääressä istui leveäharteinen vanhahko mies, joka repi harmattavaa, kiharaa tukkaansa ja näytti hyvin tuskaiselta.

Kun Sven oli sulkenut oven, lakkasi pieni, parraton mies puhumasta, toinen kääntyi nopeasti ympäri, ja nainen kohotti itkettyneitä, kalpeita kasvojaan, joita alkoi pyyhkiä nenäliinalla.

Sven meni parrattoman miehen luo ja ojensi hänelle Tanskan konsulinvirastosta saamansa suosituskirjeen.

»Hm», sanoi mies luotuaan silmäyksen kirjeeseen, »hm. — Tahdotteko olla hyvä ja katsoa tätä, Wilkens?»

Wilkens kohotti pörrölleen teräksenharmaan, kiharan tukkansa, sen jälkeen hän nyökäytti päätään Svenille ja kulki suoraan huoneen poikki. Sven seurasi häntä. Hän kuuli pöydän ääressä olevan miehen sanovan:

»Entä jos intiaanit ovat hänet murhanneet tahi jos hän on hukunut — niin kukapa tietää?»

»Ah, hyvä Jumala!» valitti nuori tyttö.

Sitten ovi sulkeutui Sven Sachsin jälkeen, ja se, mitä hänen eteensä aukeni, saattoi hänet hetkeksi unohtamaan konttorissa kohtaamansa urullisen näyn.

Tämä oli niinmuodoin »paratiisi»

Suuri, kupumainen huone, täynnä kirjavaa väriloistoa, aarniometsän kaltaisia puutarhoja, monenlaisine kukkineen ja valtavine sanajalkoineen, ja kaiken yllä kuuma, raskas, kostea ilma, joka usvana leijaili kuvun lasikaton alla.

Mies luki kirjeen ja loi ivallisen katseen Svenin hintelään ruumiiseen ja kalpeihin kasvoihin:

»Voitteko myöskin suoriutua siitä?»

»Mistä?» Sven oli hyvin sävyisä ja ujo mies, mutta toisen äänensävy ja katse ärsytti häntä.

»Kämmeikkäjähdistä luonnollisesti. Te tahdotte ohjeita, sanotaan kirjeessä. — Siksi kysyn voitteko suoriutua. Nythän ei ole kysymys mistään tavallisesta kävelyretkestä, vai mitä?»

»Meitä on kolme, eikä meillä ole paljoa menetettävää», selitti Sven.

»Ettekö nähnyt pöydällä olevia rahoja sekä itkevää naista?» kysyi Wilkens vihdoin. — »Siinä kolmensadan sterlinkipunнан varustusten jäännökset, ja tuo tyttö oli Dobbyn morsian. — Nyt toinen maatuu jossaakin Itacayunassa, morsian itkee silmänsä pilalle, ja yhtiö on menettänyt rahansa.»

Keskustelu ei siis ollut suinkaan innostuttanut. Mutta Sven ei tahtonut antautua. »Mitä rahoihin tulee», vastasi hän, »niin ei yhtiöllä ole mitään menettämistä, sillä me kustannamme itse itsemme. Ja toisekseen, meitä ei peloita se seikka, että joku lahoaa maassa ja morsian itkee — —»

Silloin Wilkens ojensi Svenille kätensä.

»Hyvin puhuttu», sanoi hän. »Mutta minä sanon teille, Mr. Sachs, että me olemme viimeisen kymmenen vuoden kuluessa lähettäneet enemmän kuin kaksisataa nuorta miestä tuohon kirottuun kämmeikkäjahtiin. Laskemme, että kolmasosa kuolee siellä ja toinen kolmasosa menettää terveytensä koko loppuiäkseen. Siksi katson velvollisuudekseni varoittaa teitä ajoissa. — Mutta kun nyt kerran itse tahdotte panna rahat yritykseen, niin en pane vastaan. — Tulkaa mukaani, niin saatte pian perehtyä asiaan.»

Ja he kulkivat kapeita, hiekoitettuja käytäviä, kunnes saapuivat jättiläislaivan itäiseen päähän, missä eteläamerikkalaisia kämmeikköjä kasvoi.

»Katsokaapa nyt», aloitti Wilkens esitelmänsä, »miten meidän on hemmoiteltava kasveja koettaessamme hankkia niille täsmälleen samoja elinehtoja, jotka niillä on aarniometsissä. Ennen kaikkea kosteutta, lämpöä ja varjoa. Koko 'Paratiisi' on täynnä kanavia, joissa haalea vesi hiljaa soljuu. Kämmevät ovat joko köynnöskasveja tahi myöskin elävät loisina puolilahonneilla puunrungoilla. Täällä ne kasvavat turpeen, puuhiilen ja mullan sekoituksessa, katselkaapa!»

Sven katsoi hämmästyneenä ympärilleen. Tuhansittain kohosi kaikkialla kukkia, sinipunaisia, vaaleanpunaisia ja sinisiä. Osittain olivat ne pieniä ja vähäpätöisiä, osittain suuria ja upeita; toiset olivat korentojen tahi perhosten muotoisia. toiset muistuttivat kaikenmoisia merkillisiä hyönteisiä.

Eräällä korkealla hyllyllä oli juurimukuloita, jotka näyttivät siltä, kuin olisivat olleet kuivettuneita tahi ettei niistä koskaan tulisi mitään. Se oli uusi lähetys Orinoco-joelta. Viikon kuluttua ne saivat imetyksi itseensä niin paljon lämpöä ja kosteutta, että saattoivat ruveta kasvaamaan.

Wilkens jatkoi esitelmäänsä. »Katsokaa tuota valkoista kukkaa ylhäällä. Se on aleksandra-kämmekkä. Se mies, joka jätti meille niiden ensimmäiset mukulat, sai 50 sterlinkipuntaa kappaleesta. Hän teki Rio Negroon viisi matkaa ja ansaitsi omaisuuden; mutta kuudennella hän sai surmansa käärmeenpuremasta.

Tuon suuren mustan kämmekän, joka on kuin harasiipinen yölepakko, me saimme kaksi vuotta sitten erältä Bahiasta kotoisin olevalta katoliselta papilta. Saimme kaksisataa tainta, jotka myimme Rotschild-perheelle tuhannella frangilla kappaleen.»

Svenin silmät suurenivat. Olipa se koko rahasumma! 200,000 frangia pienestä juurimukula-laatikosta.

»Tulkaa tänne», kuului taas Wilkensin ääni. »Tässä näette pääkallo-kämmekän, 'Paratiisin' harvinaisimman kukan.»

Eräässä komerossa, joka oli muodostettu ruskealehtisistä saniaisista, riippui omituinen kasvi kookospähkinänkuoren puolikkaassa. Lehdet olivat ruskeankeltaiset ja kiemurtautuivat kuin käärmeet yli maljan reunan. Yksinkertainen kukka kohosi käärmeiden vilinästä, sen väri oli lumivalkoinen ja muoto muutoin mitä omituisin: neljä terälehteä ja kaksi paksua sivuille taipuvaa enkelinsiipiä muistuttavaa hedelehteä, joiden välistä kohosivat valkoiset, ojennetut kädet. Ja alimpana, kukan keskellä, kuvastui pääkallo pikimustin ääriivivoin.

»Tämän kukan tähden Dobby nyt on kuollut, hän jota nuori tyttö tuolla suree. Hän osti kämmekän erältä intiaanilta ja matkusti viime uunnavuonna etsimään toisia. Mutta hän ei tullut koskaan takaisin. Hänen kanoottinsa löydettiin ajaeltivana joessa — tavarat, jotka näitte pöydällä, olivat siinä jäljellä — ne tulivat viimeisellä höyrylaivalla Etelä-Amerikasta.»

»Tiedetäänkö missä tämä kämmekkä kasvaa?» kysyi Sven henkeään pidättäen.

»Suunnilleen. — Intiaanit tulivat Itacayuna-joelta, ja sinne Dobby parka matkusti. — Tuo kämmekköjen jahti on hitonmoista uhkapeliä. Hatullinen 'pääkallo' juurimukuloita on pienen omaisuuden arvoinen». Wilkens osoitti omituista kukkaa: »Edinburghin herttua tarjosi tästä kappaleesta 300 puntaa, mutta me emme myyneet. Koko maailman kasvitarhoissa ei ole toista sellaista. Niin että se joka löytää paikan —»

»Minä löydän sen», selitti Sven ja löi kätensä yhteen. Mutta sitten hän tuli hieman noloksi ja änkytti: »Toisin sanoen me — me koetamme.»

»Vai niin, vai niin», hymähti Wilkens. — »Mutta tulkaa nyt tänne, aluksi huomenna ja sitten koko viikon aikana, sillä teidän täytyy oppia juurimukuloiden hoito ja säilytys ja paljon muuta lisäksi.»

Illalla kahdeksan aikana retkikunnan piti kokoontua yksinkertaiseen ravintolaan, jossa aiottiin syödä illallinen.

Sven oli ensimmäisenä paikalla. Hän istui tuijottaen eteensä ja ajatteli omituista pääkalloa, itkevää nuorta tyttöä ja Dobby-paran jälkeenhajuttamia tavaroita. Mielikuvituksessaan hän punoi tapahtumasta oikean romaanin, jossa Dobby oli sankarina. »Satatuhatta pöytään», oli kova isä sanonut, »muutoin tyttö naitetaan vanhalle Smithille». Ja sitten sydäntäsärkevä näytelmä rakastavien välillä, ja Dobby oli lähtenyt —

Samassa saapuivat Harald ja Ras istuutuen pöydän ääreen.

»Tällaiset kourat!» Ras laski jättiläisnyrkkinsä valkoiselle liinalle. »Olen käsitellyt kaiken päivää koneita ja moottoriveneitä. Saatte nyt antaa anteeksi, etten saa käsiäni puhtaammiksi.»

»Mitä siitä, kun vain pian saamme ruokaa. Unohdin näet aamiaisen», selitti Harald. »Seitsemän tuntia olen ollut David & Davisin luona, enkä olisi koskaan luullut koko maailmassa olevan niin paljon lintuja. Ja miten kauniita sitten. On sellaisiakin sulkia, joista maksetaan yli 2,000 markkaa naulalta.»

Heidän syödessään Rasmus selitti, että laivan ostaminen tulee liian kalliiksi. Parasta on hankkia kone, jossa on potkuriakseli kaikkine tarpeineen, ja sovittaa se jokialukseen. Se tulee paljoa halvemmaksi.»

»Siitä saat sinä pitää huolen», sanoi Harald. »Kun vain pääsisimme oikealle joelle. — Davis & Davisin konttorissa eräs mies selitti minulle, että paraat kolibrit ja kallisarvoisimmat papukaijat tulevat Tocantinsista, mutta missä se on, siitä en ole päässyt selville.»

»En ole koskaan kuullut nimeä», vakuutti Ras.

»Niin, mutta minä tiedän. Ja se sopii erinomaisesti, sillä Itacayuna on juuri Tocantinsin syrjäjoki, ja laskee samaan paikkaan kuin Amazon-joki. Olen katsonut sitä kartasta. Ja meidän on mentävä juuri Itacayunaan.»

Toiset keskeyttivät syömisensä ja katsoivat kummastellen Sveniä. Hän silitti ruskeaa partaansa.

»Et kai ole saanut auringonpistoa 'Paratiisissa', Sven? — Miten olet niin nopeasti saanut päähäsi, että meidän pitäisi Itä — en osaa edes lausua nimeä!»

»Siellä kasvaa 'pääkallo', maailman harvinaisin kämmekkä. Mutta se on pitkä juttu, ettekä te saa sitä minulta irti ennen päivällisen syöntiä.»

Odotusaika ei tullut pitkäksi, ja pian Sven oli kertonut »Paratiisista», kämmekköistä, Dobbyn morsiamesta ja Dobbyn surullisesta lopusta. »Ja näettekö», lausui hän lopuksi, »minä en usko paljaaksi sattumaksi sitä, että tapasin tyttöparan ja sain tiedon kaikesta siitä, mikä koski 'pääkalloa'. Ja kun Harald on saanut kuulla, että Tocantins on paras joki hattusulkien hankkimista varten, niin saattanemme kernaasti poiketa myöskin Itacayunaan katselemaan hieman minun kämmekköjäni, eikö totta?»

»Tietysti», myönsi Harald nauraen.

Mutta Ras istui pää käsien nojassa, poltti piippunysäänsä ja sanoi miettiväisenä: »Luulen, ettei teillä ole suurta käsitystä Etelä-Amerikan

joilla kulkemisesta. Eikä kaiketikaan ole tarkoituksenne, että panemme oman henkemme alttiiksi.»

Silloin Sven sanoi tyynesti: »Tuolla 'Paratiisissa' oleva mies — Wilkens oli hänen nimensä — nauroi minulle vasten naamaa, kun sanoin aikovamme sen tehdä. Mutta silloin annoin hänen tietää, ettei moni asia meitä peloita.»

»Vai nauroi hän?» Harald kiersi viiksiään. Ja Ras laski raskaan nyrkinsä pöytään.

»Hyvin vastasit, Sven. — Vaikkapa meidän täytyisikin mennä Itaca — Itacayunaan.»

»Menemmekö sinne, pojat? — Kotimatalla menemme 'Paratiisiin' tervehtimään herra Wilkensiä; oletteko yhtä mieltä, pojat?»

He olivat kaikki yhtä mieltä — Ja kahden viikon kuluttua kolmikko oli »Red Star-linjan» »Pernambuco»-laivalla matkalla Kanaalin läpi Paraa kohti.

KOLMAS LUKU.

Dobby.

Paran ja Lontoon välistä matkustajaliikennettä välittävät laivat eivät suinkaan ole mitään ylellisyyslaivoja. Niiden matkustajat ovat ankaraa työtä tekeviä ihmisiä, jotka koettavat saada hankituksi itselleen sen verran, että voisivat ryhtyä toimimaan toisella taholla, missä elämä on helpompaa eikä olemassaolo yhtä uhkaavaa.

»Pernambucossa» oli pieni mutta kirjava joukko matkustajia, jotka ruoka-ajoksi kokoontuivat tilavaan ruokasaliin tahi lepäsivät kannen purjekangastuoleilla. Eivät tosin ensi viikolla, sillä sen ajan laiva keinui myrskyssä ja korkeissa laineissa. Sen kestäessä Sachs-veljeksillä oli sama kohtalo kuin laivan useimmilla muillakin matkustajilla, he makasivat hyteissään ja kärsivät kaikkia meritautien vaivoja.

Mutta sen jälkeen »Pernambuco» kynti päivänpaisteista, kevyesti keinuilevaa merenselkää, Englannin harmaa usva ja kotimaan kolea tuuli olivat jääneet kauaksi taakse. Etelästä, johon laiva kulki, viittoi päivänpaiste, kesä ja seikkailut.

Teltan suojaamalla laivankannella oli kirjava elämä. Siinä oli kaksi brasilialaista ja kolme portugalilaista perhettä, Stonton, yskivä englantilainen, jonka ainoana elämäntehtävänä oli taistella henkeään uhkaavaa keuhkotautia vastaan, eräs saksalainen liikemies ja kaksi ranskalaista viiniasiamiestä.

Harald ja Rasmus eivät välittäneet paljoa muista matkustajista; he elivät omaa elämäänsä ja olivat aina toimessa. Aamulla aikaisin he auttoivat laivamiehiä kannen huuhtomisessa — se oli hyvää voimistelua

ja antoi aamiaiseksi mainion ruokahalun. Housut ylös käärittyinä, paitahihasillaan he häärivät kannella merimiesten mielihyväksi ja kaikkien muiden matkustajien äärettömän suureksi hämmästykseksi.

Kun tämä oli suoritettu ja aamiainen syöty, rupesivat he vaalimaan »Dobbya». Tämä alus, jonka Ras oli ostanut ylen halvalla Lontoossa huutokaupasta, oli oikea jokialuksen perikuva. Sen omistaja oli ollut muuan rikas englantilainen, joka edellisenä talvena oli ajellut sillä pitkin Niiliä.

»Dobby» oli kolmenkymmenen jalan pituinen, jokseenkin matalapohjainen alus, valmistettu sekä moottorivoimaa että purjetta varten; sen saattoi jakaa kolmeen kokoonliitettävään osaan, joista jokainen osa pysyi veden päällä. »Dobby» oli mestariteos. Moottori oli erinomainen, keskiosassa oli pieni kajuutta; mastot, purje ja airopari olivat niin asetetut, että koko veneen yli, kokasta perään asti, saattoi levittää teltan. Siinä oli sitä paitsi kaikenmoisia patenttilaitteita keittämistä, paistamista ja ruokatarpeiden säilyttämistä varten. Ja kun veneellä ei ollut mitään nimeä, ristittiin se Svenin ehdotuksesta »Dobbyksi».

Mutta »Dobby» ei ollut ostettaessa hienoksi puhdistettu eikä muutenkaan täydessä kunnossa. Siksiäpä Harald ja Ras sitä lakkaamatta täydentelivät. Sven sen sijaan tutki kernaammin kämmekköjä ynnä trooppillista lintu- ja eläinmaailmaa koskevia kirjoja ynnä sellaisten tautien hoitotapaa, jommoisia voi helposti saada kuumissa maissa, ja koettipa opetella portugalin kieltäkin. Koska oppiminen oli hänelle helppoa, perehtyi hän siihen nopeasti, etenkin kun sai ilmaista opetusta portugalilaisilta ja brasilialaisilta.

Mutta hänen parhaaksi ystäväkseen laivalla jäi kuitenkin herra Reinhaber, saksalainen liikemies Manoas-kaupungista, joka on Amazon-joen keskivaiheilla, aivan Brasilian sydämessä. Herra Reinhaber oli vankkarakenteinen, kaljupäinen, hänellä oli tuuheat kulmakarvat ja lumivalkeiset viikset. Suurta hyötyä Sven Sachille oli siitä, että hän sai kuulla ystävänsä kertovan kokemuksistaan ja antavan tietoja Etelä-Amerikan oloista.

Varmasti ja vakavasti »Pernambuco» kulki etelään. Päivä päivältä kuumuus tuli yhä painostavammaksi, meri tyvenemmäksi ja taivaan sininen väri yhä syvemmäksi. Koko laivan yli levitettiin aurinkotelttä, ja kuitenkin oli kuumia kansilautoja monta kertaa päivässä huuhdottava, jottei piki tihkuisi pois saumoista. Kuumimpana aikana kaikki matkustajat lepäsivät mahdollisimman kevyissä pukimissa lähättäen katveessa; lapsetkin lopettivat leikkinsä ja torkkuivat varjossa.

Mutta illat sen sijaan olivat ihanat. Silloin kolmikko kuunteli Reinhaberin kertomuksia kaukaisista maista; ja yön lähetessä patjat tuotiin ummehtuneista hyteistä ja levitettiin kannelle. Siinä ystävykset lepäsivät kaiken yötä tuikkiva tähtitaivas kattonaan koneen tasaisen tahdin heitä uneen tuuditellessa.

Oli matkan kolmaskymmenes päivä. Laivan piti kulkea päiväntasaajan poikki, jolloin aiottiin kastaa ne, jotka eivät olleet vielä kulkeneet

»rajan yli». Oli ilta; pienen pöydän ääressä istuivat kolme nuorukaista ynnä herra Reinhaber imien pitkää piippuaan. »Ylihuomenna», kertoili hän, »kohtaa meitä omituinen näky: meri muuttaa muotoaan. Jo päivänmatkan päässä Amazon-joen suusta tulee jokivesi keltaiseksi. Joka sekunti virtaa sitä Atlanttiin enemmän kuin puoli miljoonaa kuutiojalkaa. Ja itse joki — se on maailman valtavin. Ajatelkaapa, suussa saari, joka on suurempi kuin kolmasosa Englantia. Parhaan käsityksen Amazon-joen suuruudesta saatte kenties, kun sanon teille, että siinä on neljäsosa koko maanpinnan suolattomasta vedestä!»

Kesken hänen tarinaansa kuului konehuoneesta korviasärkevä melu, huutoja komennussillalta ja kajuutasta ja sitten täysi hiljaisuus. Koneisto oli pysähtynyt.

Kolmikko ja saksalainen olivat hypänneet pystyyn tuoleiltaan, ja Rasmus Jeppesen huudahti: »Potkuri putosil!»

Syntyi suuri hämminki laivalla, miehet huusivat, naiset kirkuivat ja lapset ulvoivat, eikä kukaan uskonut kapteenin rauhoittavia ääniä. Kun laivaa ei voinut ohjata, kellui se vain mainingeissa ja alkoi kovasti keinua. — Rasmus Jeppesen oli oikeassa, potkuri oli äkkiä irtaantunut akselist ja vajonnut pohjaan. — Tuli synkeä yö.

Matkustajat tosin pian rauhoittuivat, huomattuaan ettei ollut aivan uhkaavaa hengenvaaraa, mutta kukaan ei yhtäkaikki ummistanut silmiään, sillä laiva keikkui ankarasti, eikä asema ollut suinkaan hauska. Etelä-Amerikan ranta oli suojapuolella, ja pasadituuli ajoi alusta kaike-
tikin asumattomaan rantaan, hitaasti mutta varmasti, eikä mitään apua ollut toivottavissa, sillä laivat kulkevat harvoin sitä tietä.

Seuraavana aamuna Rasmus Jeppesen kutsui veljekset neuvotteluun. »Tämä ei käy päinsä», sanoi hän. »Näin saatamme ajelehtia pari viikkoa. Laiva voi lopuksi joutua haaksirikkoon, tahi jos pääsemmekin rantaan, saatamme joutua intiaanien ruoaksi. Pelkäättekö, jos jotakin uskaltaisimme, mutta sen sijaan saisimme hieman tuulta purjeisiin.»

Harald ja Sven eivät pelänneet.

»Lähimpään rantaan on nyt tuskin kahtakymmentäviittä peninkulmaa ja Paraan vähän yli sadan. Jos nyt laskisimme »Dobbyn» vesille, niin saattaisimme, jos onni meitä rahtusen suosii, olla Parassa kolmen, neljän päivän kuluttua. Tuuli on erittäin suotuista, ja pasadituuli. Ja purjeen ja potkurin avulla me voimme vaikeudetta saavuttaa kahdeksan solmunvälin nopeuden tunnissa ja enemmänkin. Ja sitten voisimme hankkia apua ja saada laivan pelastetuksi. Mitä sanotte siitä?»

»Olen samaa mieltä», vakuutti Harald. »Kun »Dobby» vain selviytyisi merellä, sillä se on tarkoitettu ainoastaan jokialukseksi.»

»Meidän on uskallettava», tuumi Sven. »Meidän on pantava alttiiksi jotakin voidaksemme pelastaa niin monta ihmishenkeä. Ajatelkaapa vain kaikkia näitä naisia ja lapsia!»

Asia oli päätetty, Ras ja Harald esittivät suunnitelmansa kapteenille, joka ilomielin hyväksyi sen. Päivän kuluessa »Dobby» mitä suurimmalla huolella laitettiin asianomaiseen kuntoon ja varustettiin ruoka-

tarpeilla, ja seuraavana aamuna oli kaikki valmista. Kapteeni tarjosi heille avuksi erään perämiehistään ja pari matruusia, mutta tarjousta ei otettu vastaan. Kolmikko aikoi omin neuvoin suorittaa uhkayrityksen.

Pian oli »Dobby» laineilla. Ras käänsi hanoja ja venttiilejä, potkuri alkoi pyöriä, ja Harald tarttui peräsimeen.

Ja Sven, joka myöskin tunsii toimintahalua, tarttui dannebrog-lippuun, joka oli tankoon käärittynä kajuutassa, ja heilutti sitä aluksen perässä, samalla kuin kelluvasta laivasta kajahti kolme voimakasta eläköönhuutoa. Samassa »Dobby» heilahti perämainingista, ja Sven kierahti lippu kädessä laivan pohjalle.

»Pidä perää, kun Ras ja minä kohotamme maston», huusi Harald, ja Sven oli tuossa tuokiossa jälleen pystyssä. Pian olivat purjeet kunnossa, ja »Dobby» viilsi vettä lähes yhdeksän solmunvälin nopeudella. Mutta Svenille kävi vaikeaksi kauemmin ohjata matalapohjaista alusta, jonka vuoksi Harald tarttui peräsimeen ja päästi veljen auttamaan Rasia, joka laitteli alusta kaikin puolin matkakuntoon. Mutta matalapohjainen alus keinui aallokossa niin, että kaikki ruoanlaittaminen kävi mahdottomaksi. Vesi ei pysynyt padassa, eikä ollut puhettakaan, että sitä olisi voinut saada kiehumaan. Siksi täytyikin nauttia vain kylmää ruokaa.

Työ järjestettiin siten, että kaikki kolme pitivät vuoroonsa perää, Sven tunnin kerrallaan, toiset taas kaksi tuntia. Vastapalvelukseksi Svenin oli pidettävä huoli ruokavaroista ja pestävä astiat.

Ras oli saanut »Pernambucon» kapteenilta merikortin ja sekstantin, niin että hän kykeni jotakuinkin hyvin purjehtimaan. Hän ohjasi laivan jonkun verran länteen, olihan kuitenkin hyvä olla lähellä maata, jos koneelle jotakin tapahtuisi. Matalikkoja he eivät pelänneet, sillä »Dobby» kulki tuskin kolmen jalan syvyydessä.

Päivän laskiessa purjeet käärittiin kokoon, ja moottori kävi puolella voimalla. Tuuli näet tyyntyi kokonaan. Sven oli peräsimessä.

»Dobby» liukui hiljaa eteenpäin. Laiva kohosi vuoroin maininginharjalle, vuoroin taas vaipui pimeään lainelaaksoon. Pikimustana levisi ääretön merenpinta kaikkialle, tähdet loistivat kirkkaina, ja kaukaa näkyi Etelänristi.

Yön hiljaisuus ja suurenmoisuus teki Sveniin niin valtavan vaikutuksen, että kyynelät nousivat hänen silmiinsä. Mitä olisi hänen elämänsä ollut kylmässä Pohjolassa yhden ainoan tällaisen yön rinnalla! Oli kyllä uhkarohkeata kulkea merta »Dobbyn» kaltaisessa viheliäisessä aluksessa. Nousipa miten vähäpätöinen myrsky tahansa, niin he kaikki koime olivat ollutta ja mennyttä.

Mutta mikä vesisäde tuolla kulki tuskin kymmenenkään kyynärän päässä aluksesta? Joskus se lähestyi, joskus lipui kauemmaksi. Ja toisella puolella samanlainen. Suuria kaloja on varmaankin venettä seuraamassa. Valaita ne eivät saata olla, koska eivät ruiskuta höyryä ilmaan. Mutta mitä sitten? Hänen tätä kuunnellessaan vene sai äkkiä sellaisen töytäyksen, että se kääntyi suunnaltaan, ja ennenkuin hän oli saanut sen jälleen oikealle tolalle, hyökkäsivät Harald ja Ras kajuutastaan.

Sven viittasi vesisuihkuihin, jotka jälleen olivat entisillä paikoillaan hieman »Dobbyn» takana.

»Ne ovat haikaloja!» huudahti Rasmus. »Ja jos ne alkavat leikkiä kanssamme, niin olemme pian hukassa. Ottakaamme esille kivääri ja katsokaamme, emmekö voisi säilytellä niitä.»

Pian kaksi laukausta pamahti pimeään yöhön, ja molemmat vesisäteet katosivat tuossa tuokiossa.

»Niistä selvisimme vähällä», sanoi Ras. »Mutta toisia saattaa tulla sijaan. Meillä täytyy olla kivääri varalla yöt päivät. Olen kuullut, että hait ovat usein kaataneet aluksia.»

Sitten he eivät enää ajatelleet nukkumista, vaan jäivät harkitsemaan, miten paraiten pääsisivät ehein nahoin kaikista heitä uhkaavista vaaroista. Silloin Ras sanoi: »Erästä asiaa ette varmaankaan ole tulleet ollenkaan ajatelleiksi. Näettekös, jos meille onnistuu päästä Paraan ja hankkia apua 'Pernambucolle', niin olemme oikeutetut saamaan suuren pelastuspalkkion.»

»Luuletko sen riittävän korvaamaan matkakulumme?» kysyi Sven. Ras nauroi:

»Kuusitoistatuhatta kruunua! — Ei, paljoa enemmän siitä tulee. Luulen että voimme vaatia vähintään 20 prosenttia aluksesta ja lastista. Ja näettekös, juuri sentähden minä en tahtonut alukseemme perämiestä enkä matruuseja. Me teemme kaikki itse, ja sitten pistämme rahat taskuumme.»

»Kaksikymmentä prosenttia», toisti Harald. »Mitä siitä saattaa tulla?»

»Miljoonaa vähempi ei ole aluksen ja lastin arvo. Mitä sanotte, kun kaksisataatuhatta markkaa jaetaan kolmeen pekkaan. Silloin saatamme jättää 'pääkallon' sinne missä se on.»

»Te molemmat saatatte tehdä mitä tahdotte», selitti Sven. »Mutta minä menen Itacayunaan. — Ahaa, tuossahan on taas haikala.»

Sven tarttui kivääriin, ja jälleen pamahti laukaus mustalla, aaltoilevalla merellä.

NELJÄS LUKU.

Uhkayritys päättyy onnellisesti.

Kolme päivää on kulunut, yhä »Dobby» liukuu merellä. Mutta vauhti on ainoastaan vähäinen, ja miehistö, ennen niin uljas kolmikko, muistuttaa kuumesairaita, joiden pikemmin tulisi hakea lääkärinapua kuin lähteä seikkailemaan Atlantille.

Ensimmäisenä vuorokautena oli matka sujunut jotakuinkin hyvin, joskin alus keikkui pahoin ja haikalat lakkaamatta kiersivät laivaa, niin että

kivääri tuskin koskaan oli joutilaana. — Iltapäivällä Rasmus näki maata hämmöttävän. Hän arveli, että se olisi M a r c a -saari. Seuraavana päivänä he purjehtivat ohi muutamien matalain rannikkovuorien — siellä oli varmaankin Kap Raso de Norte — jonka jälkeen alus kääntyi etelään, suoraan maininkeja kohti. Mutta siitä lähtien he eivät myöskään saaneet hetkenkään lepoa. Alus keinui kauheasti, moottori alkoi oikutella ja koneisto tuli niin kuumaksi, että se oli pysähdytettävä jäähdyttämistä varten. Sven ja Harald nääntyivät ja sairastuivat liikarasisituksesta, niin että Rasmus sai melkein yksin pitää huolen kaikesta.

Kolmantena päivänä meren väri muuttui, syvänvihreästä se tuli äkkiä likaisenharmaaksi; ja nyt he matkustivat Amazon-virran suolattomassa vedessä. Siitä lähtien hait eivät enää ahdistaneet heitä, mutta sen sijaan uhkasi toinen yhtä suuri vaara: virtavesi toi näet mukanaan sisämaasta lukemattomia puunjuuria, pensaita ja valtavia oksia. Sellaiset ovat vaarallisia suurillekin laivoille saati sitten »Dobbyn» kaltaiselle pikku alukselle. Päivin matka menee mukiin, mutta pimeinä öinä täytyy tarkasti tähystää, ja se työ oli urhoollisen Rasin itsensä tehtävä. Hän ei uskaltanut luottaa Haraldiin, joka tuijotti silmät jäykkinä näkemättä muuta kuin kuumenäkyjä.

Ja neljännen päivän aamuna näytti käyvän aivan hullusti. Ilmapuntari rupesi laskemaan — sen pieninkin liikunta tietää aina trooppisilla vesillä uhkaavaa vaaraa. Ja pian meri ja taivas tulivat tuhkanharmaiksi, äkilliset kaakosta tulevat tuulenpuuskat nostivat meren kuohuihin, niin että ankarat ärjyaallot nousivat yli »Dobbyn» laitojen. Kaukaa kuului kumea ukkonen.

Rasmus Jeppesen hoiti peräsintä, Sven lepäsi hänen jalkojensa juuressa uupumuksesta ja kuumeesta melkein tajuttomana, ja Harald oli painautunut kajuutan sohvalle kasvot tyyntyä vasten. Häntä oli vaikea saada jalkeille, mutta purjeet täytyi reivata ennen rajuilman tuloa.

Ja niinpä saatiinkin purjeet kokoon. Heti sen jälkeen nousi vihmade vihaisine tuulenpuuskineen. Ras käänsi suoraan länteen. Ainoa pelastus oli päästä tuulensuojaan jonkun niemen tahi saaren taakse, jos sellainen oli löydettävissä.

Myrsky yltyi yltymistään. Äkkiä Ras huomasi vaahtujuovan, jonka yli aallot murtautuivat pauhaten ja jyristen. Nipin napin hän ehti kääntää peräsimen vasemmalle, ja tuossa tuokiassa he kulkivat pitkän niemen ohi, jonka yli meri kuohui ja vaahtosi myrskyn repimiä pensaita ja huojuvia palmuja vasten. Seuraavassa tuokiassa alus jo lipui vedenpintaa niin levollisena kuin olisi kulkenut pienessä lammikossa.

Ras hengitti helpommin, hän ymmärsi, että nyt he kaikki kolme olivat pelastuneet. Heidän takanaan mylvi raivoisa meri, mutta edessä levisi valtavan joen verkkaan vierivä vuo. Ja kaikkialla kohosi tuhatvuotisen aarniometsän läpätunkematon muuri. Pian »Dobby» purjehti rauhalliseen poukamaan, mihin alus laskettiin ankkuriin ja kohta sen jälkeen levittivät toverukset purjeet aluksen yli teltaksi, söivät hyvällä halulla ja vaipuivat pitkien ponnistusten jälkeen sikeään uneen.

Rasmus Jeppesen oli ensimmäinen, joka avasi silmänsä. Aluksi hän ei ymmärtänyt missä oli. Ympärillä oli pimeää, moskiitit surisivat, ja teltan kankaan läpi kumotti valoisa pilkku. Kuu oli noussut taivaalle, joka nyt oli aivan pilvetön. Ras tarttui kivääriin, mutta yht'äkkiä asema hänelle selvisi. Hän raotti varovasti teltan verhoa ja katsoi ulos.

Ensi yllätyksekseen hän huomasi, että »Dobby» oli kuivalla maalla, sen sijaan että olisi kellunut laineilla. Pian hän kuitenkin ymmärsi, että he olivat tulleet vuoksiveden aikana ja että heidän nukkuessaan oli tullut luode. Ja heti sen jälkeen hänen huomionsa kiintyi venettä ympäröiviin omituisiin mustiin haamuihin, joista muuan ei ollut viidenkään kyynärän päässä. Ja hänen tuijottaessaan sitä aukeni valtava kita, josta kuului jättiläisyskähdyks. Ja kun kummitus samalla kohotti valtavan pyrstönsä ja läiskähytti sillä mutaa, oli hän selvillä siitä, että »Dobbya» ympäröivät krokotiilit, jotka uteliaina tarkastelivat alusta varmaankin arvellen sitä joksikin oudoksi eläimeksi, joka oli tullut heidän erikoisalueelleen. Ja katsellessaan laivan toiselle puolelle huomasi hän vielä kymmenkunnan näitä inhoittavia matelijoita.

Tämä ei tuntunut erittäin hauskalta. Ras tosin ei pelännyt yksinäistä krokotiilia, vaikka sellainen väkevä peto olisi saattanut ruhjoa »Dobbyn» hyvinosatulla pyrstöniskulla. Mutta liikaa oli kuitenkin tietää, että ympärillä oli parikymmentä, kenties sadoittainkin näitä suuria petoja. Ja hän mietti, miten voisi ampuma-aseita käyttämättä karkoittaa ne; hän ei näet tahtonut häiritä tovereita heidän parhaassa unessaan.

Silloin Ras muisti, että aluksessa oli laatikollinen sinisiä bengaalisoihtuja, joita »Pernambucon» kapteeni oli jättänyt yömerkkien antamista varten. Pimeästä huolimatta hänen onnistui saada käsiinsä laatikko. Hän satoi bengaalisoihdun keksiin, pingoitti keulapurjeen, nousi äkkiä ja sytytti.

Näkyä, joka silloin seurasi, hän ei koskaan unohtanut: sinertävä, voimakas soihtu levitti kirkkauden, ikäänkuin yö olisi muuttunut valoisaksi päiväksi. Näytti kuin koko laaja liejualue olisi äkkiä ruvennut elämään; kaikkialla vieri raskaita, mustia krokotiilinruumiita, jotka kauheasti päristäen ja iskien suomalaisia pyrstöjään pelästyneinä pakenivat joka taholle. Sen jälkeen tuli taas kuolemanhiljaisuus, ja Ras meni jälleen nukkumaan. Vielä kolme, neljä tuntia »Dobbyn» miehet nukkuivat, ja heidän herättyään alus kellui jälleen keltaisessa joessa, ankkuri syvällä riutan mudassa.

Hetkisen kuluttua »Dobby» jälleen soljui virrassa. Ja pian selvisi, että se kulki Marajo-saaren itäistä rantaa, josta herra Reinhaber oli puhunut, ja joka oli suurempi kuin koko Tanska.

Uni ja kiniini olivat auttaneet; mutta Sven tunsikin vielä vilunpuistatutuksia ruumiissaan. Harald taas oli jo entisellään ja piti perää vuoroon Rasmuksen kanssa.

Illalla he huomasivat pienen majakka-aluksen, joka näyttää laivoille tietä Atlantista suureen jokeen, ja nyt saattoi laivan suunnata suoraan vaarallisen retken päämäärään: P a r a n, josta apu oli saatava merihätään joutuneelle, potkurinsa menettäneelle »Pernambucolle».

VIIDES LUKU.

Para.

Neljäsataa vuotta sitten ei kukaan aavistanut Etelä-Amerikan suuruutta. Euroopan meriseikkailijat etsivät siihen aikaan läntistä meritietä Intiaan. Ja kun he eivät Karaibin-meren kautta löytäneet tietä suurelle valtamerelle, koettivat he löytää sen risteilemällä pitkin Etelä-Amerikan itärantaa.

Espanjalainen kapteeni Vincente Pinzon oli ensimmäinen valkoihoinen mies, joka purjehti Amazon-joella, monet toiset seurasivat hänen esimerkkiään. Mutta vasta kuuluisa espanjalainen Orellana kulki 1544 joen päästä päähän. Hän antoi maailman suurimmalle joelle nimen. Amazon-joki ei ole, kuten monet luulevat, saanut nimeään sotaista amatzoneista, vaan intiaanien sanasta amassona, joka merkitsee »veneenhävittäjää». Tämä nimi johtuu siitä merkillisestä ilmiöstä, joka joen suulla tapahtuu täysi- ja puolikuun aikana. Silloin näet meren vuoksivesi nousee ja kohottaa jokiveden kahdenkymmenen jalan korkuiseksi aalloksi. Se syöksyy huimaa vauhtia yli pitkien, metsäisten rantojen, repien mukanaan kaiken ja rikkoen kanootit ja veneet.

Tässä joessa, joka on yli 800 peninkulman pituinen, on kolmattasataa syrjäjokea. Siihen kohtaan, missä itäisin suuri syrjäjoki Tocantins liittyy pääjokeen, perustivat portugalilaiset 1616 pienen linnakkeen. Se muodostui vähitellen kaupungiksi, portugalilaiset nimittävät sitä Belémiksi, mutta kaikki muut Paraksi. Tämä kaupunki on koko suuren Amazonas-valtion liike-elämän ydin, siellä maanpiirin vallitsevien kansojen edustajat tapaavat toisensa ja tekevät kauppasopimuksiaan.

— — —

Aurinko nousi levittäen kultaista hohdettaan joen keltaiseen veteen. Laiva-asiamiehen upeasti koristettu, päiväteltalla varustettu alus oli juuri lähtenyt yhtiön »Sobralense»-nimiseltä matkustajalaivalta, joka oli matkavalmiina Englantiin ja suuntasi kulkunsa veneveistämöön. Äkkiä ankkuripaikkaan ilmestyi oudon näköinen moottorivene. Ensi kerran nähtiin joella punainen, valkoristinen lippu, jonka kansallisuuttakaan useimmat tuskin tunsivat. Alus — se oli »Dobby» — ei tietysti kaikkien seikkailujensa jälkeen näyttänyt erittäin hienolta enemmän kuin perässä istuvat kolme parroittunutta, repaleista miestäkään.

Laiva-asiamies lepäsi selkäkenossa hienossa aluksessaan tahrattomassa tropiikkipuvussaan, pisti nenälleen kultasankaiset silmälasinsa ja tähyteli ylimielisesti »Dobbya», joka soljui hänen aluksensa rinnalle.

»Oletteko Red Star-linjan asiamies?» huusi Ras.

»Olen kyllä. — Mistä on kysymys?» kysyi englantilainen venytellen puhettaan.

»Siitä vaan, että 'Pernambuco' ajelehtii rantaan päin noin viidenkymmenen meripeninkulman päässä täältä. Siltä putosi potkuri.»

»Mi — mitä! Putosi potkuri — 'Pernambucosta'!» Hän unohti kokonaan venyttelevän puhetapansa ja nousi heti pystyyn. »Mistä sen tiedätte?»

»Me olimme laivan matkustajia ja tulimme tällä veneellä noutamaan apua. — Siitä on nyt viisi päivää.»

»Oletteko te tosiaankin tuolla pikku aluksella kulkeneet Atlantilla? Kuulkaa, sallikaa minun tulla heti laivaanne. — Ei, tahdon ensiksi pysähdyttää 'Sobralensen'. — Seuraatteko minua?»

Alus meni täyttä vauhtia, »Dobby» seurasi sen vanavedessä.

Hetkisen kuluttua he olivat »Sobralensen» kupeella. Kannella seisoi jo laivan kapteeni ja asiamies matkustajien ja miehistön ympäröimänä. Tieto, että yhtiön kaikkein paras ja suurin laiva ajelehti Atlantilla ilman potkuria, oli nopeasti levinnyt, ja kaikki halusivat nähdä uljaita nuorukaisia.

Sven, joka vielä tunsu itsensä heikoksi ja sairaaksi, oli jäänyt »Dobbyyn», mutta Harald ja Rasmus kiipesivät nopeasti laivaan, antoivat selityksen ja osoittivat merikartasta, millä tienoilla »Pernambucon» saattoi olettaa ajelehtivan, ja näyttivät kapteenin kirjeen.

Nopean neuvottelun tuloksena oli, että »Sobralense» läksi täydellä höyryllä »Pernambucoa» etsimään. Päiväksi oli tähystäjä asetettava mastoon, yöllä taas oli poltettava tulia ja tavantakaa laskettava raketteja, kuten kapteeni kirjeessään oli pyytänyt.

Pian »Sobralense» oli kadonnut niemekkeen taa, kun taas asiamiehen alus ja »Dobby» laskivat maihin.

Jos kukaan, niin englantilainen antaa arvon urhoollisuudelle. Niinpä laiva-asiamiehenkin kankeus kokonaan katosi ja hän esiintyi kaikessa kolmikkoa kohtaan aivan sydämellisyyden ja avuliaisuuden perikuvana.

— — — —

Kesti kaksi viikkoa, ennenkuin Sven jälleen pääsi jalkeille. Mutta Parassa oleskeleminen ei silti ollut hyödytöntä myöskään Haraldille ja Rasmukselle, sillä kaupungissa ja sen ympäristöllä oli siksi paljon näkemistä, että aika kului varsin nopeasti, ja täytyihän heidän joka tapauksessa odottaa »Pernambucon» saapumista. Sitä paitsi heillä oli hyvä tilaisuus korjata niitä puutteita, joita matkallaan olivat huomanneet »Dobbyssä».

Sven oli jo siinä määrin parantunut, että saattoi lähteä katselemaan kaupungin nähtävyyksiä, mutta koskaan hän ei päässyt Mückelmeyerin kauppa kauemmaksi. Tätä kauppa kannatti käydä katsomassa yhtä hyvin kuin itse vanhaa tuomiokirkkoakin, ja katselijoita siellä kävi enemmänkin. — Itse Mückelmeyer ei tosin ollut mikään kaunis katseltavaksi, hän oli rokonarpinen, silmäpuoli ja kalju, mutta hänen runsaat kokoelmansa olivat katselemisen arvoiset. Hänellä oli sekä eläviä että täytettyjä eläimiä, kaikenlaisia luonnontuotteita, intiaaniaseita, linnunmunia, kämmekköjä ja lukuisia muita merkillisiä kapineita. Elävät eläimet olivat pohjakerroksessa. Eräs huone oli täynnä apinoita, toinen kaikenlaisia papukaijoja, ja melu, jota ne pitivät, oli aivan korviasärkevä,

varsinkin aamuisin eläimiä ruokittaessa. — Oli säiliöitä, joissa mateli juuri munasta tulleet kilpikonnat ja tuumanpituisia krokotiileja, oli suuria hähkejä, joissa oli myrkyllisiä käärmeitä ja paljon muita eläimiä.

Kun intiaanit pitkissä kanootissaan saapuivat myymään tummanruskeita kautsumöhkäleitään, oli heillä aina jotakin tuotavaa Mückelmeyerin kokoelmiin, sillä Mückelmeyer osasi keskustella heidän omalla kielellään. He olivat Tocantinsin intiaaneja, ja kun Sven antoi Mückelmeyerin kysellä Itacayuna-joesta, niin he kohottivat kaikki kymmenen sormeaan ja pudistivat kiihkeästi päätään.

»Itacayuna on hyvin myrkyllinen joki», selitti johtaja, »siellä vesi vaahtoa, siellä on vaarallisia tiikereitä, siellä intiaanit syövät valkoisia miehiä». Mückelmeyer, joka nuoruutensa päivinä oli paljon retkeillyt, kertoi myöskin kernaasti kokemuksiaan, ja siten Svenin troppiikkijokia koskevat tiedot melkoisesti kasvoivat.

Eräänä aamuna, kun toverukset vielä lepäilivät sängyssään puoliunessa, kuului kanuunanlaukaus, jota seurasi kohta toinen. Se merkitsi, että Atlantin poikki kulkeva matkustajalaiva oli tulossa. Ennen pitkää kaikki kolme olivat pukimissa ja soutivat voimakkain vedoin jokea äsken hankkimassaan uudessa kanootissa. Viiden minuutin kuluttua he olivat »Pernambucon» kupeella, joka näytti kovin ränstyneeltä, ja laitoin hin nojautuvat matkustajat tuijottivat vieraaseen kaupunkiin.

»Hohoi, herra Reinhaber», huusi Ras. »Terve tuloa Paraan.»

Kaljupää saksalainen nosti hattuaan ja näytti perin hämmästyneeltä, mutta kun Sven laski alas päivänvarjon, jota hän oli pitänyt suojanaan, niin Reinhaber tunsu tanskalaisen ystävänsä. Kun nuoret miehet hetken kuluttua nousivat laivan kannelle, kajahti heitä vastaan voimakas eläköönhuuto; portugalilaiset ja brasilialaiset syleilivät heitä, ja muuan paksu, päivetynyt vaimo suuteli Sveniä keskelle suuta, lapset tanssivat heidän ympärillään, ja skotlantilainen kapteeni puristi toverusten käsiä, niin että sormia kirveli. Sitten »Pernambuco» laskettiin ankkuriin, ja rannalta saapui laiva-asiamies valkoisessa aluksessaan kuulemaan miten kaikki oli käynyt.

Yhdeksän vuorokautta alus oli kellunut Atlantilla, pasadituuli oli joskus yltenyt myrskyksi, eikä kukaan ollut uskonut, että »Dobby» pääsisi ehein nahoin pälkähästä. Vihdoin laiva oli ajautunut matalikolle, ja kaikki olivat varmat, että se joutuisi haaksirikkoon. Mutta sitten kapteeni oli päässyt kolmenkymmenen sylen syvyydelle, laskenut ankkurin, ja siinä he saivat olla kolme päivää. Vihdoinkin huomattiin raketteja merellä. Pelastus tuli, ja nyt vihdoinkin laiva oli turvassa Paran edustalla valmiina luovuttamaan matkustajat ja lastin.

Samana iltapäivänä kolmikko sai kaikki tavaransa, ja seuraavana aamuna »Dobby» oli valmiina täydellä höyryllä lähtemään suurelle Tocantins-joelle.

Vielä oli Tanskan konsulinvirastossa suoritettava muutamia muodollisuuksia pelastamispalkkion saamista varten. Sven tahtoi sanoa jäähyväiset ystävälleen Mückelmeyerille, ja Ras ja Harald käydä jäähyväis-

vierailulla asiamiehen luona. Sitä paitsi he eivät voineet mitenkään kiel-
täytyä aamiaisesta, jonka Reinhaber välttämättä tahtoi tarjota kau-
pungin hienoimmassa hotellissa.

Mutta sitten ei mikään enää pidättänyt retkikuntaa Parassa. He
nousivat »Dobbyn», Ras pani moottorin käyntiin, ja pian lähdettiin
länteen, ohi Amazonin tummien rantojen. Jo samana iltana käännettiin
etelään, ja nyt »Dobby» halkoi Tocantinsin ruskeata virtaa.

KUODES LUKU.

Joella.

Ras istuu »Dobbyn» perässä ohjaamassa. Hänellä on yllään ai-
noastaan kevyt takki ja keltaiset housut. Yhtä kevyissä pukimissa ovat
myöskin Sachs-veljekset. He ovat asettaneet koko koneiston peitteeksi
kääntöpöydän, jonka ääressä työskentelevät. Harald nylkee ruskean-
keltaista ja vihreää papukaijaa, ja Sven tarkastelee suuren laatikon sisäl-
lystä. Se on puolillaan linnunnahkoja. Nahka toisensa jälkeen otetaan
ylös, haistellaan, jonka jälkeen siihen hierotaan arsenikkisalvaa tahi se
puuteroidaan hyönteispulverilla. Täytyy pitää varansa, sillä kuumassa
ja kosteassa ilmastossa paraskin kuivattu nahka mätänee.

Ensimmäinen viikko kului niin hauskesti, että sen muisteleminen oli
kuin paljasta satua. Kolme paikkaa valittiin metsästysasemiksi, ja kussa-
kin alus viipyi pari vuorokautta. Silloin metsästäjät nousivat kanoottei-
hin, meloivat pitkin rantoja ja kapeihin jokiin. Pyssyt heillä oli muka-
naan, sillä nyt oli ammuttava harvinaisia lintuja. Ja onni oli heille suosiol-
linen, sillä toinen laatikko, kuten sanottu, oli jo puolillaan. Enimmäk-
seen ne olivat erilaisia papukaijalajeja. Niitä ampuivat etupäässä Harald
ja Sven. Rasmus Jeppesenillä taas oli oma erikoisalansa, hän ampui kroko-
tiileja, retkikunnan pahimpia vihollisia. Aina hän oli kivääri kädessä,
sillä jokaisessa joen poukamassa, jokaisella rantaäärällä saattoi piillä
tällainen peto, joka nautti päivällislepoa kita auki ja jäsenet puolittain
mudan peitossa. Usein hänen onnistui lähettää luoti silmään tahi heti
etukoiven taakse, jolloin peto kauheasti ulvoen ja suonenvedontapai-
sesti pyrstöllään iskien vaipui kuolleen maahan. Mutta useimmiten
hän ainoastaan peloitti nukkuvat krokotiilit, niin että ne suinpäin syök-
sivät pakoon.

Siten aika kului, päivät olivat täynnä jännitystä ja vaihtelua, yöt
vähemmän miellyttäviä moskiittien vuoksi. Mutta opittuaan käyttä-
mään moskiittiverkkoa he kärsivät vähemmän näiden verenhimoisten
hyönteisten pistoista.

Sven tahtoi etelään. Oli vielä pitkä matka Itacayuna-joelle, joka oli
heidän matkansa päämäärä. Sen vuoksi kolmikko päätti tehdä muu-

tamia pitkiä päivämatkoja, niin kauan kuin tuuli oli navakka ja pohjoinen. Seuraavan aseman piti olla »kolme vettä», paikka mistä Mückelmeyerin kaupassa käyvät intiaanit olivat kotoisin. Kaikeksi onneksi oli Red Star-linjan asiamies antanut heille jokseenkin hyvän Tocantinsin kartan, ja siitä he olivat löytäneet joen oikealta puolelta paikan, missä kolme syrjäjokea yhtyy suuren, metsäisen saaren takana, ja juuri se paikka oli kartassa merkitty »kolmen veden» alueeksi.

Ilta läheni, kuu kohosi tumman metsänreunan takaa, ja »Dobby» soljui hiljaa vuolasta, hopealle hohtavaa virtaa. Tuuli tyyntyi pian melkein kokonaan, jonka vuoksi päätettiin laskea ankkuri ja nukkua koko yö.

Toverukset käärivät kokoon purjeet ja sauvoivat veneen maata kohti, kunnes kokka kolahti erään kaatuneen puun paksuun oksaan, mihin »Dobby» sitten kiinnitettiin. Mutta uni ei tullut kenenkään silmään, lie-neekö sen sitten vaikuttanut täysikuun kirkas hohde vai aarniometsän kukkamailman huumavaa tuoksu. Siksiä kaikki ikäänkuin yhteisestä sopimuksesta nousivat ja istuutuivat kajuutan katolle, missä vilpoisa tuulenhenkäys silloin tällöin heitä hiveli.

Päivisin aarniometsässä on hiljaista, ikäänkuin siellä pilvenkorkuisten puitten välissä ei olisi yhtään elävää olentoa. Mutta yöllä metsä herää. Kaikenlaisia ihmeellisiä ääniä kuuluu yli joen, valitusta, huohottamista, röhkimistä, käheitä huutoja, ja kaikkeen siihen sekaantuu äkkiä ulvonta ja puuman, harjattoman leijonan, tahi verenhimoisen, saaliinsa kimppepuun hyökkäävän pantterin villi kiljunta.

Aluksen pohjoispuolella kohosi puolensadan sylen korkuinen alaston hiekkapenger.

»Kas vaan», huudahti Harald, »on kuin koko tuo rinne eläisi. — Siinä on varmaankin kilpikonnia, munimassa hietikkoon.» — Kaukoku-putki kulki kädestä käteen. Jokseenkin selvästi huomasi, miten mustat pyöreät eläimet satalukuisina liikkuvat kömpelösti hiekkapenkereen sivuilla.

»Tulkaa mukaani kanootilla», sanoi Ras, »niin pyydystämme muutamia. Niistä saamme päivällistä pariksi päiväksi. Ne maistuvat erinomaisilta, olenkin aivan kyllästynyt iankaikkisiin säilykeruokiin.»

Sitten hän ja Harald soutivat pienessä kanootissa hiekkääyrästä kohti. Sven taas kernaammin jäi alukseen saadakseen häiritsemättä nauttia ihmeellisen yön ihanuudesta. Mutta piipullisen tupakkaa hän kuitenkin tahtoi ja meni sen vuoksi noutamaan sitä kajuutasta, jossa tupakkakukkaro riippui hänen vuoteensa yläpuolella. Mutta juuri kun hänen piti täyttää piippunsa, kuuli hän äkkiä surkeaa piipitystä veneen vierestä, ja katsoessaan ikkunasta huomasi hän kuutamossa aivan selvään apinan juoksevan pitkin kumoon kaatunutta puunrunkoa, josta se äkkiä hyppäsi »Dobbyn» kokkaan ja kapusi siitä kajuutan katolle. Sven pani silmälasit nenälleen ja tuijotti puuhun nähdäkseen mitä apina pakeni. Äkkiä hän huomasi pitkin, loistavan ruumiin, joka luikerteli alusta kohti samaa runkoa pitkin.

Se oli varmaankin käärme, mutta missä pää oli? Yht'äkkiä kylmät väreet kävivät pitkin hänen selkäpiitönsä, sillä puun tuuheiden lehvien välistä kohosi niin suuri käärmeen pää, ettei Sven olisi voinut uneksiaakaan sellaista. Se oli litteä, kiilamainen ja runsaasti puolen kyynärän pituinen; kita oli puoleksi auki, ja kieli riippui siitä pienen mustan käärmeen kaltaisena.

Kääntämättä silmiään käärmeen pästä Sven hapuili käsillään suurta revolveria, joka aina riippui kajuutan molempien etuikkunain välissä. Ja pitäessään revolveria kädessään vetäytyi hän perään, sillä nyt käärme uhkasi hyökätä häntä kohti.

Hetkisen kuluttua »Dobby» keikahti suuren painon vuoksi. Takaan Sven kuuli apinan valittavan huudon, päänsä yläpuolelta taas raaputtavaa hankausta kajuutan kattoa vasten. Silloin hän tunsii toiminnan hetken tulleen. Hän nousi pystyyn, ojensi revolverin käärmeen paksua ruumista kohti, joka näkyi hämärästi kuutamossa kajuutan ikkunasta, ja ampui laukauksen toisensa jälkeen, kunnes revolveri oli tyhjä. Alus heilahteli valtavan ruumiin hurjista kiemurteluista, koko puu tutisi, ja lehdet kahisivat aivan kuin myrskytuulella. Kuului jysähdys, ikäänkuin jättiläisnuijan isku; hetkisen kuluttua Dobby jälleen kohosi, vapaana valtavasta painostaan. Mutta puunrungolla käärmeen pyrstö vielä pieksi puoleksi näivettyneitä lehtiä.

Sven oli nyt toipunut ensimmäisestä kauhustaan, ja hapuillessaan esille patruuniaan arvioi hän, että revolverinluodit ovat varmaankin musertaneet eläimen selkärangan — ja silloinhan vaara oli ohi — jollei vaan vielä elossa oleva ruumis heittäytyisi »Dobbyn» päälle, niin että se kaatuisi.

Samassa hän kuuli reippaita aironvetoja; Harald ja Rasmus olivat kuulleet ampumisen ja riensivät apuun. Heidän hämmästyksensä nähdessään kauhistuneen apinan juoksevan sinne tänne veneessä ja Svenin koko ruumiin tärisevän jännityksen ohi mentyä, ei ollut mitään sen rinnalla, mitä jättiläiskäärmeen näky heissä herätti. Harald tempasi nopeasti kiväärin ja huomasi tarkastellessaan kiemurtelevaa ruumista, että eläin heitteli edestakaisin päätään vedessä aivan aluksen vieressä. Hän ampui laukauksen litteän aivokuoren läpi, ja heti ruumis rauhoittui riippuen kuin valtava köysi puunrungosta. — Siinä se oli vielä auringon noustessakin. Se oli 23 jalan pituinen ja niin paksu kuin täysikasvuinen ihminen vyötäisiltä. Pitkin vihertävää selkää näkyi useita rivejä pikimustia ympyriäisiä pilkkuja. Se oli A n a c o n d a — valtava boakäärme. Pian nälkäiset krokotiilit kiiruhtivat vetämään petoa puunrungosta, ja »Dobby» läksi edelleen purjehtimaan.

Alhaalla kajuutan pimeimmässä nurkassa istui pieni apina vikisten valittavalla äänellä, mutta se huomasi pian olevansa ystävien seurassa, jotka sitä hyväilivät ja syöttivät hedelmillä. Eräänä päivänä apina kuitenkin katosi; ei saatu koskaan selville, putosiko se aluksesta vai hypäkö se aarniometsään.

— — — — —
Sitten »Dobby» jälleen kiiti jokea pitkin. Silloin tällöin purjehtit-

tiin ohi taloryhmien, brasilialaisten siirtoloiden, joiden keskipisteenä oli kauppapuoti, missä intiaanit vaihtoivat eurooppalaisia tavaroita kautsuun, usein vene myöskin liiti ohi yksityisten suippupäisten intiaanimajojen. Matalan oven ulkopuolella seisoi puolialaston punaisenruskea perhe tuijottaen omituista valkoista alusta. Joskus niemen takaa sattui ilmestymään kanootti, jonka kokassa seisoi alkuasukas, kalakeihäs tahi jousi kädessään. Mutta useimmiten heidän ohitsensa kiiti ainoastaan tumma, äänetön aarniometsä.

Mitä etemmäksi he purjehtivat, sitä enemmän rannat kapenivat. Oltiin parhaalla jahtialueella, ja täältä Sven löysi myöskin useimmat kämmekät. Näitä loiskasveja kasvoi sadoittain lahonneilla puitten rungoilla, mutta helppo ei ollut päästä niihin käsiksi. Rungot olivat usein niin hauraat, että katkesivat Svenin polvien painosta, jolloin hän saattoi vajota veteen ja mutaan kaulaansa myöten. Ja aina uhkasivat käärmeet, myrkylliset matelijat ja pitkävartiset, karvaiset muurahaiset, joiden purenta kirveli pahemmin kuin ampiaisen pisto.

Harald ja Rasmus kammoivat kämmekköjä, olivatpa ne miten upeita ja harvinaisia hyvänsä, sillä aina paksut juurimukulat ja pitkät, kankeat lehdet olivat täynnä hyönteisiä, jotka ryömivät lehdillä, valmiina pistämään rauhanhäiritsijöitä. Kiemurtelipa kerran lehdistä esille pieni keltaisen- ja punaisenkirjava käärmeikin pujahtaen alukseen. Ja kun toverukset, epäillen sitä myrkylliseksi, olivat sitä etsineet aluksen jokaisesta sopesta, löysi Sven sen lopuksi liemikattilasta, johon se oli hukkunut.

Täsmälleen kolme viikkoa Parasta lähtönsä jälkeen »Dobby» kääntyi pieneen poukamaan, jossa »kolme vettä» kaikessa sovussa toisiinsa yhtyivät. Banaanipuitten ja pienten kookospalmuviidakkojen välistä kohosi parikymmentä intiaanimajaa. Rannalla oli kaksi pitkää kanoottia ja joukko intiaaneja. Johtajaan toverukset olivat tutustuneet Mückelmeyerin puodissa.

Hän viittasi ystävällisesti, ja Ras ohjasi aluksen maihin.

SEITSEMÄS LUKU.

Intiaanien keskuudessa.

Paratiisillisempaa elämää kuin mitä intiaanit viettävät Etelä-Amerikan troopillisten jokien varsilla saattaa tuskin ajatella. Ilma on aina lämmin, metsä täynnä riistaa ja vesi kaloja. Vaatteina on lyhyt niinihame tahi pumpulikankaan riekale, majat kyhätään maahan pistetyistä bamburu'oista, latvat sidotaan yhteen ja peitetään palmunlehdillä, — niissä on vain katto, mutta ei mitään seinä. Ainoa huonekalu, mille intiaanit antavat arvon, on riippumatto. Näin he elävät »kolmen veden»

varrella, ja samaa elintapaa noudattavat kaikkein useimmat tuhansien muiden jokien varsilla Brasilian aarniometsissä asuvat intiaanit.

Kakala oli sen päällikön nimi, joka hallitsi Acaraa-heimoa. Tahi toisin sanoen, hänellä ei ollut mitään valtaa muihin heimoihin kuin omaansa, mutta hänellä oli suurin kanootti ja useimmat puhallustorvet ja jouset ja keihäät. Siksi ihmiset kokoontuivat hänen majansa ympärille neuvottelemaan tärkeistä asioista, ja hänen sanansa oli ylimalkaan ratkaiseva — niinhän mekin valkoihoiset aina pidämme arvossa henkilöä, jolla on paljon rahoja, emmekä välitä niin tarkoin hänen älystään ja muista luonteenominaisuuksistaan.

No, Kakala oli niinmuodoin heimon pää, ja kun hän kotiin tultuaan näytti viisiteräistä kynäveistään, jonka oli saanut Sveniltä, niin ruvettiin häntä aivan jumaloimaan eikä ollut kumma, että koko heimo riemuitsi, kun jalomielinen lahjoittaja itse saapui, mukanaan toisia valkoihoisia miehiä.

Kolmikko otettiin niinmuodoin vastaan suurella vieraanvaraisuudella; ja kun ystävykset olivat aikeessa asettua pitemmäksi ajaksi »kolmen veden» alueelle ja kernaasti tahtoivat asua maalla, rakensivat Kakala ynnä heimon muut miehet aivan maihinnousupaikalle ilmavan bambumajan, joka oli valmis ennen auringonlaskua.

Sven oli aivan suunniltaan onnesta. Nousihan jo yli hänen suloisimpien unelmiensakin se, että hän sai asua oikeassa palmumajassa oikeiden intiaanien keskellä aivan aarniometsän vieressä ja Brasilian sydämessä. Mitään niin ihmeellistä ei olisi uskonut, vaikka olisi kirjoistakin lukenut.

Intiaanit tulivat pian hyvin tutunomaisiksi; joku tusina puolialastomia miehiä, naisia ja lapsia oli aina teltan ovella kurkistelemassa mitä valkoiset ihme-elävät tekivät.

Heti ensimmäisenä aamuna vaihdettiin lahjoja ystävyiden vahvistamiseksi. Jo Lontoossa oli Mr. Wilkens neuvonut Sveniä hankkimaan itselleen halpoja esineitä sille varalle, että retkikunta joutuisi lähelle intiaaneja. Kun Kakala heimonsa etunenässä heti auringonlaskun jälkeen tuli valkoisten ystävien majaan, niin avattiin lahjalaatikko. — Ruskeat miehet huudahtelivat riemusta, kun heille jaettiin kynäveitsiä, ongenkoukkuja, messinkiketjuja, tupakkapiippuja. Ja vielä enemmän naiset riemastuivat saadessaan peilejä, lasihelmiä, silkkinauhoja ja kirjavia nenäliinoja. Lapsiakaan ei unohdettu, he saivat pieniä nukkia, puuhelimiä ja paljon muuta sellaista, mitä on kahdenkymmenenviiden pennin myymälöissä. — Hetkisen kuluttua syntyi kuitenkin suuri melu, kun lapset rupesivat tappelemaan saamistaan tavaroista, niin että äitien täytyi tulla väliin.

— — —

Kakala oli heimon suurin metsästäjä, ja hän käytti enimmäkseen puhallusputkea, joka on intiaanien kivääri ja valmistetaan mitä suurimmalla taidolla. Ase on yhdeksän tahi kymmenen jalan pituinen ja tuskin naulankaan painoinen. Kapeat, korttelinpituiset nuolet, joiden toiseen päähän on kierretty pumpulia, kun taas kärki on kastettu wurali-

myrkyssä, ammutaan putkesta voimakkaasti puhaltamalla, ja ne saattavat osua riistaan viidenkymmenen kyynärän päästä. Wurali on niin voimakasta myrkyä, että se tuokiossa tappaa linnut, apinat, vieläpä tapiirinkin kokoiset eläimet. — Harald ja Rasmus, jotka joka aamu kävivät jahdissa Kakalan ja heimon muiden reippaiden metsästäjien kanssa, huomasivat pian, että heidän kiväärinsä itse asiassa olivat huonoja aseita intiaanien jousien ja puhallusputkien rinnalla. Pyssynlaukaushan karakoittaa eläimet, kun taas puhallusputkesta lennätetty nuoli vain surisee kuin mehiläinen, jonka vuoksi linnut eivät sitä ollenkaan pelkää. Sven sen sijaan tarvitsi enemmän lepoa kuin toiset, eikä hänellä muutoinkaan ollut halua nenä kanootin reunalla vaania tuntikausia ruohitossa tapiiri-parkaa. Hän kuljeksi mieluummin intiaanien majoissa, tutustuen siten heidän elintapoihinsa. Enin kiinnitti hänen huomiotansa ruskeiden naisten leivänpaistaminen. Leipäjauhot he saivat erästä kasava-nimisestä juurimukulasta, joka on hyvin myrkyllinen, jonka vuoksi se ensin huuhdotaan vedessä ja puristetaan hyvin kuivaksi, jotta myrky poistuisi, ja sitten vasta jauhetaan. Sen jälkeen leipä paistetaan rautalevyillä tahi laakeilla kivillä.

Usein Sven meni nuorten intiaanien keralla metsään katsomaan miten he juoksuttivat kautsua. Kautsupuita on kaikkialla troopillisissa metsissä, ja puun kaarnan alla oleva mehu on haluttua ainetta. Intiaanit kokoavat sitä savimaljoihin. Kun puu löydetään, niin kaarnaan kaivetaan uurteita ja kunkin uurteen alle asetetaan maja, johon mehu saa juosta. Sen jälkeen neste kuumennetaan, kunnes tulee kankeaksi möhkäleeksi. — Svenin mielestä työ oli hauskaa ja mieltäkiinnittävää, ja hän ihmetteli, etteivät intiaanit koonneet nestettä mahdollisimman paljon, siten ansaitakseen rahaa; mutta pian hänelle selvisi, että vapaa metsäihminen ei pidä suuresti huolta huomisesta.

Acara-aw-intiaaneilla oli vihollisia, joita vastaan heidän täytyi alinomaan puolustautua. Ensiksikin krokotiilit, jotka silloin tällöin sieppasivat rannalta kylpeviä lapsia, sitä paitsi käärmeet ja pedot vaanivat lakkaamatta kylän siipikarjaa, sikoja ja koiria. Apinalaumat hyökkäsivät myöskin silloin tällöin banaani-istutuksille ja hedelmäpuihin tuottaen äärettömän suurta vahinkoa. Mutta vihollisten joukossa oli myöskin ihmisiä, ja ne olivat kaikkein vaarallisimpia.

Brasilian troopillisessa osassa asuu kaksi suurta intiaaniheimoa, nimittäin a r o v a c k ja m a c o u s h i. Acara-aw'it kuuluvat edellisiin, jotka ovat vaaleaverisempiä ja rauhallisempia. Viimeksimainitut, tummemmat, asuvat kauempana niiden jokien varsilla, jotka koskien ja pu-
tousten vuoksi ovat liikenteelle kelpaamattomia.

Aivan »kolmen veden» eteläpuolella laskee I t a c a y u n a Tocantinsiin; siinä kulkeminen on vaarallista, sillä sen varsilla asustaa useita macoushi-heimoon kuuluvia intiaaneja. He eivät viitsi tehdä työtä, vaan ryöstävät sävyisiltä arovack-naapureiltaan. Niinpä Kakalan kansoineen ollessa pitkällä matkalla Parassa olivat viholliset Itacayunasta hyökänneet kylään, ryöstäneet kaksi kanoottia ynnä joukon sikoja ja siipikarjaa.

Kun nuo kolme valkoista miestä ihmeellisellä aluksellaan saapuivat kuin taivaan lähettämät, suunnitteli Kakala hyökkäämistä vihollisten kimppuun ja kanoottien valtaamista, luonnollisesti retkikunnan avulla. Mutta koska he eivät taitaneet toistensa kieltä, kesti kuukauden verran, ennenkuin hän sai valkoihoiset ymmärtämään suunnitelmansa. Se soveltuikin erittäin hyvin Svenin tarkoitukseen, sillä hän tahtoi vaaralliselle joelle, missä »pääkallo» kasvoi, ja kun asiaa oli pohdittu puoleen ja toiseen, suostuivat Harald ja Sven auttamaan ruskeita ystäviään sillä nimenomaisella ehdolla, ettei mitään verenvuodatusta saisi tapahtua. Kakalan tuli, kerallaan kymmenen parasta miestä, seurata mukana suurimassa kanootissaan ja auttaa »Dobbyn» kantamista suurimman vesiputouksen ohi.

Ja niinpä »Dobby» jälleen eräänä päivänä liukui purjeiden ja potkurin avulla Tocantinsin pintaa, sillä virta oli voimakas ja lisäksi oli laahattavana kanootti, joka oli täynnä sotavarustuksissa olevia ruskeita miehiä — joten kuljettamiseen oli käytettävä kaikki voima. Intiaanit ulvoivat ilosta — koskaan he eivät olleet kokeneet moista — lojua vain kanootin pohjalla ja yhtäkaikki nousta vastavirtaa! Mutta kauan se ilo ei kestänyt, sillä moottori joutui epäkuntoon, ja sitten intiaanit vuorostaan saivat laahata »Dobbya». Kolmantena päivänä alkoi kuulua valtava veden kohina, ja illalla saavuttiin rannasta rantaan ulottuvalle putoukselle, joka pauhasi kuin ukkonen. Molemmat kanootit vedettiin rannalle ja saatiin helposti putouksen toiselle puolelle, mutta toisin oli »Dobbyn» laita. Se oli hajoitettava kolmeen osaan, ja kukin osa oli kannettava erikseen paksuilla bambutangoilla. Kun kaikki oli jälleen kunnossa, jatkoi retkikunta matkaansa pitkin vuolasta virtaa seudussa, jota ainoastaan harvat valkoiset olivat nähneet. Joki oli leveä, mutta niin täynnä saaria, että se oli kuin labryntti. Ainoa, joka johonkin määrin aavisti tietä, oli muuan valkohapsinen ukko, joka aikoinaan oli ollut vihollisheimon vankina, mutta päässyt karkuun. Hänen opastamanaan retkikunta vihdoin saapui suureen poukamaan, jossa kohosi nuijamaisia intiaanimajoja. Paikka oli löydetty. Ja nopeasti soudettiin kanootti ja moottorivene takaisin korkeiden puiden suojaan, jotteivät viholliset aavistaisi mitään pahaa.

»Dobbyn» kajuutassa tehtiin hyökkäyssuunnitelma. Päätettiin yöllä käydä vihollisen kimppuun, ryöstää anastetut kanootit ynnä kohtuullinen määrä sikoja ja kanoja, ja sitten poistua mahdollisimman pian, jotta ei tarvitsisi antautua taisteluun. Kakala itse lipuisi pimeään tultua kanootteineen pitkin rantaa, ja »Dobby» olisi valmiina tarpeen tullen ottamaan kaikki veneet peräänsä ja myöskin ampumaan tahi laskemaan raketteja pitääkseen viholliset kurissa. — Seuraavana aamuna lähetettiin vakoojia läheisiin niemiin.

Mutta Sven oli tyytymätön. Hän oli vihdoinkin päässyt perille, sinne missä pääkallokämmeekkoja kasvaa, eikä ollut vielä löytänyt ainoatakaan. Mitä hän välitti koko tästä retkikunnasta ja varastetuista kanooteista, jollei hänellä ollut aikaa ja tilaisuutta etsiä etsimistään, kunnes

kämmekköjä löytyisi. Ja nyt he vielä päällepäätteeksi saisivat paeta kaikessa kiireessä. Siihen Sven ei tahtonut alistua, ja kun koko päivä vielä oli jäljellä, päätti hän käyttää sen hyväkseen lähteäkseen »pääkallojen» etsintään.

Sovittuaan asiasta Haraldin ja Rasmuksen kanssa varusti hän itselleen päivän ruokavarat, sai kevyen kanootin ja nuoren intiaanin soutajakseen.

Päivä kului, ja iltapäivällä kaikki oli kunnossa hyökkäystä varten. Kakala miehineen oli varustuksissaan, ja he istuivat aivot kädessään kanooteissaan odottaen vain valkoisten miesten merkinantoa »Dob-bysta».

Mutta »Dobbyn» kajuutankannella seisoi Harald tähytellen, kaukoputki silmillään.

»Etkö näe mitään?» kysyi Rasmus. — »En, en tosiaankaan, ja neljännestunnin kuluttua on pimeä. Oikein pelkään, että hänelle on tapahtunut jotakin.»

»Joutavia, Harald. Hänellähän on rotevin intiaani mukanaan — mitäpä hänelle tapahtuisi?» — Mutta Ras näytti kuitenkin hyvin mietti-väiseltä. Vilisihän jokien haaroissa jättiläiskrokotiileja, ja yksi ainoa saattaisi pyrstöllään helposti kaataa hänen kanoottinsa.

»Voi, miksi annoimme hänen mennä omin neuvoin hakemaan 'pääkalloja'. Sen sanon, että minä suren itseni kuoliaaksi, jos Svenille jotakin tapahtuu.»

Siinä he istuivat ja katselivat toisiaan ja suuressa kanootissa olevia intiaaneja. Aurinko vaipui, varjot pitenivät. Mutta kuuntelivatpa he miten tarkoin hyvänsä, niin ei heidän korviinsa kuitenkaan kuulunut airojenloisketta. Mitä heidän piti tehdä?

Oli pilkkaisen pimeä, ja Kakala huusi kärsimättömänä veneestään. Mutta Harald pudisti päättäväisesti päätään: seuraavana yönä; ensin silmäläsimiehen täytyy tulla takaisin — heidän t ä y t y y odottaa.

Seuraavana yönä ei vaihdettu monta sanaa — odotettiin, odotettiin, mutta Sven ei tullut.

KAHDEKSAS LUKU.

Mr. Dobby.

Waraca oli se intiaani, joka ohjasi Svenin kanoottia. Hän oli 18-vuotias ja heimonsa hilpein jäsen. Hän lauloi yksitoikkoista intiaanilaulua, joka erittäin hyvin soveltui airojen tasaiseen tahtiin. — Sven tunsu itsensä onnelliseksi. Tämä oli hänen ensimmäinen omin neuvoin tekemänsä retkeily. Hän rakasti suurta, tummaa metsää eikä koskaan väsynyt katselemaan ohiliitävien rantojen valtavia lehtikasveja, rehevää, vihreää

ruohikkoa ja rantaäyriäiden heleää kukkaloistoa. Kivääri ja revolveri olivat hänen jalkojensa juuressa, mutta niitä hänen ei tarvinnut käyttää, sen sijaan paljoa enemmänkin silmälasia ja kaukoputkea, sillä kämmekköjä hän tahtoi löytää, ja ennen kaikkea sen, jota hän tuskin uskalsi ajatellakaan — »pääkallon»!

Waraca auttoi häntä. Hänen mielestään valkoinen mies varmaankin oli hieman pyörällä päästään etsiessään sellaista kamaa kuin kukkia ja puolinäivettyneitä juurimukuloita — eihän siatkaan moisista huolineet. Mutta nuori intiaani piti siinä määrin »silmläsimiehestä», että hän kernaasti unohti miehen yksityiset hulluudenkohtaukset. Ja niinpä löydettiin pari aivan uutta lajia, joita ei ollut koko Svenin kämmekkäkirjoissa, ja Sven oli haltioissaan. Puolenpäivän aikana kanootti oli jo puolillaan harvinaisia kämmekköjä, jolloin vene vedettiin maihin ja syötiin mangopuun alla oivallinen ateria. Kohta sen jälkeen Sven laski kiväärin olalleen, kietoi pienen verkon vyötäisilleen, sille varalle että löytäisi kämmekköjä.

Aarniometsässä on aina pimeää, sillä tuuheat lehvät himmentävät päivänvalon. Kulkiessaan Sven kuuli edessään heikkoa vihellystä ja näki harvinaisen ihanan linnun lihoittelevan puunrunkojen välitse. Se oli ylen arka ja lensi aina puusta puuhun, mikäli Sven vain koetti hiipiä sen lähelle. Vihdoin hän sai sen ammutuksi ja pisti neulalla hattuunsa. Mutta sitten hän huomasi, että oli ainoastaan kaksi tuntia jäljellä, kello viisi hän näet oli luvannut olla »Dobbyssa», ei siis muuta kuin rientää Waracan luo ja lähteä soutamaan.

Niinpä hän kääntyi takaisin, toisin sanoen: hän luuli kääntyneensä, mutta aarniometsä on kauhea labyrinthi sille, jolla ei ole kompassia, ja Sven oli unohtanut ottaa sellaisen mukaan. Ensimmäiseen puoleen tuntiin hän ei kuitenkaan ajatellut mitään vaaraa, tuumi vain, että kylläpä hän löytää.

Äkkiä hän seiso i lammikon edessä, jota ympäröi suuri bambuviidakko; lammikossa kahlassi joukko pitkäkaulaisia ja pitkäkoipisia flamingoja, joilla oli paksut nokat ja musta pää. Täällä hän ei ollut koskaan ennen ollut, hän oli niinmuodoin tullut väärälle tielle. Sitten hän kääntyi toiselle suunnalle ja kulki kulkemistaan, kunnes aivan nääntyneenä ja epätoivoisena vaipui puunkannolle. Sillä nyt hän tiesi olevansa eksyksissä. Ja istuessaan ja pyyhkiessään otsaansa, josta hiki virtasi, juolahtivat hänen mieleensä monet jutut miehistä, jotka olivat eksyneet aarniometsään. Sieltä ystävät sitten olivat korjanneet heidät joko puolikuoleina tai joskus löytäen vain heidän lahot ruumiinsa, joita muurahaiset olivat syöneet.

Sven pani tupakaksi ja tuumi mitä voisi tehdä. Näkyisipä edes auringon vilahdusta, niin saattaisi jotenkin löytää oikean tien. Mutta kaikkialla oli vain hämärää tiheikköä. Avuttomana hän kohotti katseensa korkeuteen, rukoili hartaasti, että Luoja ohjaisi hänet tästä kauheasta, pimeästä metsästä jälleen omaistensa ja rakkaiden ystäviensä luo.

Sitten hän läksi jälleen liikkeelle. Väsynein ja herpaantunein jäsenin hän hapuili puunrunkojen ja pensaiden välitse; oli päästävä jonkun joen

tahi kosken varrelle taikka yleensä aukeampaan paikkaan. Sillä yön tultua hän ei kykene mihinkään, ja kello oli jo viisi. Tunnin kuluttua on pimeä. Mihin hän kätkeytyy, kun sysimusta yö peittää maan ja vesi ja aarniometsä alkavat elää.

Hänellä oli nälkä ja jano; silloin tällöin hän näki puissa ja pensaissa hedelmiä, keltaisia, punaisia ja vihreitä. Mutta ne saattoivat olla myrkyllisiä, Sven ei tuntenut niitä. Äkkiä hän kuuli hiljaisen solinan ja heti sen jälkeen käheää korskumista. Se oli varmasti krokotiilin ääni. Ja hän kiiruhti ääntä kohti, sillä siellä missä krokotiilit liikkuvat, on myöskin vettä. Ja juuri viimeisen päivänhohteen kadotessa avaantui hänen eteensä metsä, ja hän näki kelmeän illanhohdon kuvastuvan tummaan vedenpintaan. Luojan kiitos, että hän oli päässyt niinkin pitkälle.

Sven hengähti helpommin. Nyt täytyi olla nopea, teki mitä teki. Ja nähdessään joen äyräällä solakan puun — joku mäntylaji nähtävästi — niin hän siekailematta rupesi kiipeämään pitkin runkoa, jonka kyhmyt olivat hyvänä tukena hänen jaloilleen. Puolimatkassa häneltä putosi kivääri ja latvassa silmälasit. Mutta hän oli saanut hyvän paikan haarrukkamaisella oksalla, istuutui siihen, otti verkon selästään ja sitoi sillä itsensä puuhun. Nyt hänen ei tarvinnut pelätä, että unissaan putoaisi.

Tuli yö, jota Sven ei koskaan unohtanut. Moskiitit häärivät hänen ympärillään, suuret yölepakat suhahtelivat hänen ohitsensa, ja metsän syvyydestä tuhannet eläimet kohottivat valittavan, vaikeroivan tahi vihasien äänensä pahalaismaiseksi kuoroksi.

Yö oli pitkä, mutta loppui vihdoin. Riemuiten Sven näki, miten päivä vihdoin nousi syvänsiniselle, puhtaalle taivaalle. Ravistaessaan itseään tunsii hän vaatteensa aivan kosteiksi yön höyryistä, ja nyt, kun päivänlämpö tunkeutui niihin, sai hän vilunväristyksiä. Hän laskeutui puusta, löysi kiväärinsä ja silmälasinsa ja läksi kulkemaan pitkin rantaa. Vihdoin hän väsyneenä istahti erälle aukeamalle männyn juureen. Hän raapaisi tulen polttaakseen viimeisen tupakkansa. Mutta samalla hänen katseensa osui männynlatvaan, jossa hän suureksi kauhistukseksi näki ihmisjalan, valkoisen ja alastoman, ja lopuksi melkein alastoman ihmisruumiin.

Sven tarttui revolveriin — mikä näky se oli? Omituinen olento rupesi laskeutumaan alas pitkin runkoa — nyökyttäen hänelle villiä, hulmuavaa tukkaansa ja parrakkaita, kalmankalpeita kasvojaan. Valkoinen mies se oli — villi, kenties hullu! Hän muistutti enemmän muumiota.

Sven nousi ja viritti revolverinsa hanaan; kymmenen askelen päässä seisoi tuo ihmeellinen mies viittoen käsillään ja nyökyttäen. Silloin tällöin hän avasi suunsa, mutta sanaakaan ei kuulunut. Sen jälkeen hän astui pari askelta Svenin luo.

»Ystävä, olen ystävä», sanoi hän englanniksi. »Älä ammu.»

»Minäkin olen ystävä», vastasi Sven ojentaen hänelle kätensä. »Olen joutunut eksyksiin. Mutta kuka te olette?»

Hämmästykseseen hän näki ihmeellisen olennon lyykistyvän kokoon ja painavan laihat ja ryppyiset kätensä kasvoilleen ja puhkeavan itkuun.

»Herra Jumala», oli kaikki mitä Sven sai sanotuksi, ja sitten hän taputti toisen teräviä, alastomia olkapäitä.

Luurankoihminen kohotti silmänsä, jotka olivat syvässä kuin kuolevan, ja änkytti: »Olen — elänyt täällä niin — niin kauan. Tuolla ylhäällä olen — asunut», hän viittasi puuhun. »Aina, aina yksin. Ja — nyt te olette täällä — te tulette tänne — ja pelastatte minut!»

Jälleen kouristuksentapainen itku ravisti nääntynyttä ruumista. Hän vaipui ruohikkoon polvilleen.

»Kuulkaa», alkoi Sven, »nouskaa ylös, sillä jos minä vain löydän takaisin niemekkeeseen, jossa nousin maihin, niin olemme molemmat pelastetut. Mutta minulla on myöskin kauhea nälkä ja jano.»

»Jano? — Minulla on kookospähkinöitä ja banaaneja. Tulkaa ylös.» Hän nousi nopeasti ja kiipesi puunrunkoa ketterästi kuin apina. Sven jätti aseensa ja seurasi jonkun verran hitaammin perästä.

Männyn runko oli runsaasti sadan jalan korkuinen ja latva valtavan suuri. Kun Sven hengästyneenä pääsi ylös, täytyi hänen tunkeutua lehvien ja oksien välitse ahtaasta aukosta, ja sitten hän äärettömäksi hämmästykseseen huomasi olevansa majassa, jonka seininä olivat sitkeistä köynnöskasveista palmikoidut paksut oksat ja jota peitti palmunlehtikatto. Omistaja istuutui hymähtäen majansa lattialle.

»Tässä on minun ta — taloni», änkytti hän, »olkaa hyvä, tuossa riippuu banaaneja, ja nyt saatte jotakin juotavaa».

Eräällä oksalla, joka kulki suoraan asunnon läpi, riippui banaaniterttu ja muutamia kookospähkinöitä. Mies tarttui erääseen niistä ja avasi sen suurella ruostuneella veitsellä. Juodessaan vilvoittavaa mehua ja syödessään banaaneja Sven tarkasteli majaa. Erään paksun oksan päässä istui kyykyssä pieni pelästynyt silkkiapina ja katon alla kultarintainen papukaija. »Nämä ovat minun to-overeitani», huomautti metsäihminen yhä hymyillen.

Sven nyökäytti päätään. Mutta samassa putosi hänen kädestään banaani, jota hän juuri nakerteli, ja hän viittasi majan nurkkaan, missä kookospähkinänkuorista pisti esiin muutamia ihmeellisiä kasveja.

»Pääkallol! — Sehän se on!»

Hän tuijotti hetkisen alastonta, luurankomaista ihmistä ja huudahti:

»Mutta silloin te varmaankin olette Dobby — Mr. Dobby — oletteko?»

»Mi — mitä. — Tunnetteko minut?»

»Ah, Jumalan kiitos, miten olen onnellinen!» Kyynelet nousivat Svenin silmiin hänen ojentaessaan toiselle kätensä. Olen nähnyt teidän morsiamenne Lontoon 'Paratiisissa' — Mr. Wilkinsin luona — hän itki. Teidän kanoottista löydetty tavaranne olivat pöydällä.»

»Daisyn — näittekö Daisyn? — Ja minun tavarani, sanotte — silloin kanootin on täytynyt mennä koskea alas Tocantinsiin.»

Hän ei enää änkyttänyt; hänen silmänsä säteilivät innostuksesta ja onnesta. »Kuulkaahan — tähän saareen minä olen pyrkinyt vastavirtaa, kantanut kanoottini putousten ohi ainoastaan kootakseni uusia käm-

mekköjä, 'pääkalloja'. Tusinan sellaisia olin jo löytänyt, mutta eräänä aamuna herättyäni oli kanootti hävinnyt.»

Hän pysähtyi hetkiseksi ja veti syvälle henkeään. Sven puristi taas hänen kättään. »Kuulkaa, tahdotteko paperossin? Minulla on kaksi jäljellä. On kai pitkä aika siitä, kun olette maistanut tupakkaa.»

»Antakaa se minulle. Antakaapa minulle yksi!» Mr. Dobby sytytti sen, nojautui majan palmikoitua seinää vasten, sulki silmänsä ja puhalteli hitaasti suustaan kiemurtelevia sauhupilviä. Hän näytti ylen ihas-tuneelta. »Kertokaa nyt minulle, miten olette tänne saapunut, Mr. —?»

»Sachs, Sven Sachs — olen tanskalainen.»

»Kertokaa minun polttaessani, olen niin väsynyt puhumiseen. Vuosi-kauteen en ole sanonut sanaakaan; aluksi en saanut kieltäniäkään kääntymään —»

Sen jälkeen Sven kertoi Lontoossa-oleskelustaan, päätöksestään hakea ihmeellisiä kämmekköjä, Rasmus Jeppesenistä ja Haraldista, matkasta —. Hän taukosi äkkiä luullen toisen vaipuneen uneen, mutta Dobby avasi silmänsä ja nyökäytti päätään: »Ette säata ollenkaan käsittää, miten suloista on kuulla ihmispuhetta kuultuaan näin pitkän ajan ainoastaan eläinten ääniä. Täällä olen asunut siitä alkaen, kun kanootti minulta vietiin — täällä olen elänyt kuin erakko, koonnut ruokaa metsistä, en maistanutkaan lihaa enkä leipää. Kuumeessa olen usein ollut; kerran lepäsin täällä majassani kaksi viikkoa voimatta liikahtakaan — katsokaa ruumistani — katsokaa ympärilläni olevaa vaateriepua. Vaateeni mätänivät sateessa ja lämpimässä.»

»Nyt saatte sekä ruokaa että vaatteita, ja sitten viemme teidät Englantiin, Mr. Dobby. Kun vain löytäisimme tien minun niemekkeelleni.»

»Tien?» Dobby nauroi. »Minä tunnen joka tuuman täällä saarella, vaikkakin se on valtavan suuri. Oliko maallenusupaikallanne muutamia kautsupuita?»

»Ei, mutta huomasin siellä suuren, kumoonkaatuneen, punarunkoisen tärpättipuun; se oli parin korkean ruohopalmun välissä.»

»Silloin tunnen paikan. Tulkaa, menkäämme sinne, rientäkäämme. Ette saata kuvitellakaan, miten vihaan tätä saarta ja kaikkea mitä olen tänä pitkänä aikana elänyt ja kokenut!»

Sven laskeutui puusta ja otti aseensa. Mr. Dobby seurasi häntä joutuisasti. Hänen toisella olallaan oli pieni silkkiapina, ja hänen päänsä yllä liihoitteli pieni papukaija, joka päästeli äänekkäitä huutoja.

— — — —

Unettoman yön jälkeen, joka oli täynnä ääretöntä tuskaa ja jännitystä, päättivät Harald ja Rasmus miehineen mennä etsimään kadonnutta ja kanoottia ja sen miehistöä.

Kanootti kääntyi etelään, ja »Dobby» riensi itään, antaen silloin tällöin lyhyitä merkkejä pienellä merkinantotorvella, mutta ainoastaan kaiku vastasi.

Päivällisen aikana Harald ja Ras olivat niin uuvuksissaan ja nälissään, että pysähdyttivät aluksen ja päättivät ruveta aterioimaan. Valmis-

taessaan alhaalla päivällistä tapiirinlihasta ja kuivatuista perunoista kuuli Harald äkkiä päänsä yläpuolelta huudon: »Hohoi, hohoi, Sven, hohoi!»

Harald syöksähti ulos. Kajuutan katolla Ras tanssi heiluttaen käsi-varsiaan kuin mieletön, ja aarniometsästä kuului Svenin hilpeä huuto.

Yhdellä hyppäyksellä Harald oli kajuutassa, kaislikossa hän näki Svenin heiluttavan suurta kaukoputkeaan, ja hänen vierellään kulki toinen, kummallisen näköinen, melkein alaston olento, pieni apina olallaan. »Mikä ihmeen kummitus siellä on?» mutisi Ras tuijottaen eteensä.

Sven hyppäsi alukseen. Hän syleili Haraldia ja Rasia, kääntyi sen jälkeen taakseen, paiskasi kämmenensä »kummituksen» olalle, joka epäroiden tuli perästä:

»Mr. Dobby», esitti Sven, »tässä on minun Harald-veljeni ja hyvä ystäväni Rasmus Jeppesen».

»Hyvät herrat», sanoi Mr. Dobby ja kumarsi niin, että apinan täytyi tarttua hänen pitkään tukkaansa, jotta ei putoaisi hänen olkapäältäään — »hyvät herrat, olen ylen onnellinen tavatessani teidät.»

Ras katsoi Haraldin aivan herpaantuneena hämmästyksestä.

»Oletteko tosiaankin sama henkilö, jonka mukaan olemme nimitäneet tämän moottoriveneen? — Jumalan kiitos, että löysimme teidät.»

Hän ja Ras ojensivat vieraalle miehelle kätensä ja puristivat hänen luurankomaisia sormiaan. Mutta Mr. Dobby seisoi vainuten kuin jahtikoira, joka tuntee riistan jäljet. »Anteeksi, herrat», pääsi vihdoin hänen huuliltaan, »mutta tuo tuoksu — se on ruoan — lämpimän ruoan — sitä olen kaivannut vuosikauden — lämmintä ruokaa. — Ah, miten se tuoksuul!»

Viiden minuutin kuluttua neljä miestä istui höyryävän ruoan ääressä. Siinä Sven kertoi juurta jaksain koko seikkailunsa. Mutta Dobby ei sanonut sanaakaan, katseli vain ihastuneena ystävyksiä, söi syömistään, autuaallinen hymy huulillaan. Mutta kun päivällinen oli loppunut ja hän oli syyttänyt sikarinsa, alkoi hän kertoa — ja kertoi pitkien kärsimystensä tarinan.

Tunnin kuluttua kuului voimakasta airojenloisketta, Kakala miehiin tuli lähimmästä salmesta. Ja Waraca joutui aivan suunniltaan ilosta nähdessään jälleen silmälasi-ystävänsä. Hän oli odottanut vuorokauden kanootissa sillä paikalla, missä Sven oli noussut maihin. Oli epätoivoinena huutanut häntä kaiken yön ja seuraavan päivän, niin että äänensä oli vieläkin käheä.

Samalla kuin intiaanijoukkue läksi edelliselle asemalle, suuntasivat valkoiset jokivartta pitkin matkansa sille paikalle, missä Mr. Dobbyn maja heilahteli jättiläismännyn latvassa. Hän itse tahtoi vielä viimeisen kerran nousta pitkin puunrunkoa noutaakseen erakkoaikanaan käyttämänsä pikku kapineet. Ja sitten hän tahtoi viedä laivaan ne »pääkallot», joita oli majassa ja sen vierellä. Ne riittivät tekemään hänet siksi varakkaaksi, että hän saattoi mennä naimisiin ja perustaa kodin. Runsaasti viisikymmentä kappaletta sälytettiin erääseen laatikkoon — jos kämmekät tulisivat hyvässä kunnossa Englantiin, olisivat ne ainakin parin tuhannen sterlinkipunnan arvoiset.

»Dobbyn» purjehtiessa takaisin yhtymäpaikalle tapahtui metsäihmissä täydellinen muutos: valkoinen parta leikattiin kunnollisesti, ja Rasmuksen keritessä pitkää, takkuista tukkaa, Mr. Dobby käytti huolellisesti kynsisaksia. Ja vaatteet, joita ystävykset auliisti luovuttivat hänelle, soveltuivat hänelle erinomaisesti. Ennen päivän loppua puolivilli, melkein alaston »kummitus» oli muuttunut oikein upeaksi sivistysihmiseksi. Kauhean laihalta ja sairaalloiselta hän kyllä näytti — mutta hänellä oli vallan erinomainen ruokahalu, joka todisti, että hän kyllä pian toipuu.

Parin tunnin kuluttua auringonlaskusta kanootti kiiti macoushi-kylää kohti. »Dobby» seurasi hitaasti perästä. Kajuutan katolla olivat kaikki esineet, joita piti käyttää yöllisessä hyökkäyksessä ja joiden varsinaisena tarkoituksena oli peloittaa vihollisia. Siinä oli joukko raketteja, pari pommia, jotka synnyttävät erilaisia valoja, sikarilaatikollinen »kanuunanlaukauksia» y. m.

Mr. Dobby oli innokas osanottaja. Nämä macoushi-intiaanit olivat olleet koko hänen erakkoelämänsä ajan hänen lakkaamaton kauhunsä. Usein he olivat kanooteissaan kiittäneet ohi hänen piilopaikkojensa; hän tiesi, että he olivat ihmissyöjiä ja olisivat hänet armotta iskeneet kuoliaaksi ja syöneet, jos vain joku olisi päässyt selville hänen ilmamajastaan.

Tunnin kuluttua alus oli parinkymmenen sylen päässä rannasta, jossa rivi suuria kanootteja keinui bambusta rakennetun sillan ääressä.

Kaukoputkella Harald näki, miten Kakala ja hänen intiaaninsa hiljaa nousivat maihin ja hiipivät ylös. Vielä ei kylästä ollut kuulunut ainoatakaan ääntä, mutta äkkiä koira alkoi ulvoa, sitten toinen, ja kohta sen jälkeen kuului oikea koirakuoro, johon pian sekaantui miesten ja naisten huutoja, sikojen röhkinää ja kanojen kaakatusta.

»Oletteko valmiit sytyttämään?» kuiskasi Harald. — »Ampukaal!» Vinkuen raketti kohosi yli suippojen majojen, ja samassa hetkessä rätisi kanuunanlaukaus.

Jokainen ääni mykistyi, kauhu oli herpaissut jok'ikisen elävän olenon. Silloin kaksi pommia sinkosi öiselle taivaalle valtavasti paukahdellen ja sataen maahan punaisina ja sinisinä valokuuvina.

Sitä eivät rohkeimmatkaan ihmissyöjät kestäneet. He päästivät korviasärkevän ulvonnan ja pakenivat koirineen metsään. Vielä lennätettiin kaksi rakettia, ja lopuksi Ras sytytti bengaalitulen. Sen valossa saattoi nähdä, miten »kolmen veden miehet» juoksivat rannalla mustien varjojen muotoisina. He ottivat kiinni siat ja kanat ja veivät saaliin kahteen uusimpaan kanoottiinsa. Suuria kassava- ja jamsjuurikoreja tuotiin majoista, puhallusputkia, jousia ja kalakehräitä tuli kaupanpäällisiksi. Sen jälkeen Kakala jakoi joukkonsa kolmeen kanoottiin ja meloi pitkin jokea päästään koväänisiä voitonhuutoja.

Siitä hetkestä vei tie kotiin päin, aina vain kotiin päin. »Kolme vettä» oli intiaanien määränpää. Valkoisten taas Englanti ja Tanska.

Loppu.

Kuukausia on kulunut, kevätaurinko heittää säteitään Liverpoolin valtavaan satamaan ja savuiseen kaupunkiin. Laivatelakkaan soljuu vaaleaksi maalattu alus, jonka takakannella seisoo neljä päivettyntä nuorta miestä. Iloinen hymy loistaa heidän kasvoissaan. Eräs heistä seisoo laiteen ääressä, kumartuu eteenpäin ja viittoilee innokkaasti maata kohti. Se on Mr. Dobby, ja hän viittoilee nuorelle naiselle, joka seisoo rannalla erään vanhan, harmaatukkaisen herran vieressä.

Ja nainen viittoilee vastaan punaisella päivänvarjollaan, kuivaa silmiään ja viittoilee jälleen, ja vieressä seisova mies nostaa hattuaan ja nyö kyttää nyökyttämistään päätään.

Hän on tosiaankin Mr. Wilkens — mies »Paratiisista». »Eläköön», huutaa Sven, »me olemme löytäneet 'pääkallon'!»

Pian aluksen kylki raaputti sataman laitaan, eikä ollut aikaa pitkiin jäähyväisiin, sillä Mr. Dobby katosi nopeasti onnellisen Daisynsa kanssa, jättäen Wilkensin tulemaan jäljestä mukanaan puulaatikko, missä oli »pääkalloja».

Kolmikolla oli seuraavina päivinä paljon puuhaa. Olivathan kaikki matkatavarat, laatikot, asekimput ja muut harvinaisuudet vietävät maihin ja kuljetettavat Lontooseen.

Kaikesta siitä Harald ja Sven pitivät huolen. Rasmus Jeppesenillä oli toinen tehtävä, nimittäin nostaa palkkio »Pernambucon» pelastamia sesta. Asia onnistui huolimatta kaikista verukkeista, joita vakuutusyhtiökoetti tehdä.

Kaikki oli jo valmista matkaa varten, mutta ennen eroa vietettiin Lontoon parhaassa hotellissa vielä juhlat Mr. ja Mrs. Dobbyn ja Svenin neuvonantajana Mr. Wilkinsin kunniaksi. Siinä oli iloa ja riemua, ja vasta yömyöhällä vieraat erosivat ystävistään. Sen jälkeen kolmikko vielä tarinoi yhdessä, molemmat veljekset ylistivät Rasmus Jeppeseniä hänen oivallisen esityksensä johdosta, josta oli seurauksena tämä seikkailurikas ja samalla niin oivallisiin tuloksiin päättynyt matka. Ja niin ruvettiin laskemaan mitä sulat ja linnut, kämmekät ja laivanpelastamispalkkio yhteensä olivat tuottaneet. Kaikki nousi lähes miljoonaan markkaan, niin että kunkin toveruksen osalle joutui sievoinen summa.

»Enin meidän on tästä kaikesta kiittäminen sinua, Ras», virkkoi Sven.

»Saattaa näyttää siltä. Mutta minähän olin vain köyhä perämies, suunnitellessamme wigwamissa tätä retkeä. Te panitte alttiiksi rahat — ja henkenne samalla, kuten minäkin.»

He istuivat hetkisen hymyilevin kasvojin ajatellen hiljaisuudessa suurta onneaan. Sitten Sven nousi puristaen kummankin kättä:

»Nyt menen vuoteelle, ja kiitos hyvästä toveruudesta. Jos olette samaa mieltä kuin minä, niin tämä ei ole viimeinen retki, jonka teemme yhdessä.»

Harald ja Ras nyökäyttivät päätään — se ajatus viehätti heitä suuresti.

Mailta ja Meriltä

Seikkailukirjasarja, toimittaa Teuvo Pakkala. Kukin numero maksaa ainoastaan

..... 25 penniä .....

- N:o 42. **Kolme seikkailijaa.** Walter Christmasin seikkailukertomus.
N:o 41. **Merirosvoja ajamassa** maapallon ympäri.
N:o 40. **Poikien kesken.** E. Lieberathin kertomuksia.
N:o 39. **Nuoria sankareita.** Walter Christmasin kertomuksia.
N:o 38. **Pikku sankaritar.** Kertomus Ranskan ja Saksan sodasta 18.0—71.
N:o 37. **Amy'n isoisä.** Kertomus.
N:o 36. **Peppino.** Kertomus Italiasta.
N:o 35. **Intiaanipoika.** Kertomus kaukaisesta lännestä.
N:o 34. **Salaluukku.** Kertomus smoolantilaislinnan vaiheista.
N:o 33. **Seikkailuja Makatea-saarella.** Kertomus Etelämereltä.
N:o 32. **Seppi Peloton.** Tarina säveltäjän nuoruudesta.
N:o 31. **Hämähäkkilaakso** y. m. tarinoita.
N:o 30. **Oswego-joella.** Intiaani-kertomus.
N:o 29. **Apu hädässä.** Sveitsiläisen seikkailukertomus.
N:o 28. **Rajalahden torppa.** Kertomus 1808/9 vuoden sodasta.
N:o 27. **Yö valaskalan selässä.**
N:o 26. **Susien saaliina.** Seikkailu pohjan pimeillä perillä.
N:o 25. **Aarnihauta** ja muita seikkailukertomuksia.
N:o 24. **Vuoren vanhus.** Erinomaisia eläintarinoita.
N:o 23. **Pyörremyrskyn hyvätyö.** Kaksi jännittävää kertomusta.
N:o 22. **Kohtalonsa tietä.** Kaksi kertomusta.
N:o 21. **Tiibetissä vankina.** Jännit-

- tävä kertomus retkeilijän seikkailuista.
N:o 20. **13-vuotias sankari.** Kertomus buuri-sodasta.
N:o 19. **Saarroksissa.** Ranskan ja Saksan viime sodasta.
N:o 18. **Eksyksissä präria-aavikolla.**
N:o 17. **Lumimyrskyssä.** Kolme kertomusta.
N:o 16. **Sidi Numan ja hänen hevosensa.** Kertomuksia.
N:o 15. **Nini.** Kertomus Ranskan vallankumousajoilta.
N:o 14. **Kaksijalka.** Kertomus siitä miten ihminen on tullut luomakunnan herraksi.
N:o 13. **Apahien hyökkäys.** Seikkailuja kaukaisessa lännessä.
N:o 12. **Yö metsästäjän kodissa.** Neljä seikkailurikasta kertomusta.
N:o 9—11. **Nansenin pohjoisnaparetkeiltä.** N:o 9. Laivalla napameritse. N:o 10. Suksilla ja kajakilla. N:o 11. Talvea saarella nimettömällä.
N:o 8. **Musta kalerilaiva.** Merikertomus v:lta 1599.
N:o 7. **Tito.** Jännittävä kertomus arosudesta.
N:o 6. **Ilmeitten maassa.** Kreikkalaisia satuja.
N:o 5. **Ksi-Ksin luolan ihmelukko.** Itämaalainen seikkailukertomus.
N:o 4. **Kylmä sydän.** Peikkotarina.
N:o 3. **Aamukellot.** Tarina uljaasta Veronika-neidosta.
N:o 2. **Taistelu paalumajalla.** Kertomus Amerikan aarniometsistä.
N:o 1. **Karkuri.** Kertomus Tyynenmeren saarelta.

.....
Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä